

Zemessardzes 35. bataljons svin pirmo desmitgadi

Zemessardzes 35. bataljona parādē piedalījās pārstāvji no katras rotas. Ar ziediem un klusuma brīdi viņi cīnījās politiski represēto piemiņu. Foto: M. Rukosjuvs

Parāde, ziedu nolikšana pie politiski represēto pieminekļa Preiļu centrā, svinīgais sarīkojums, centīgāko zemessargu apbalvošana, pūtēju orķestra koncerts Preiļu novada domes sarīkojumu zālē un atpūtas vakars Liču kultūras namā, tā vakar desmit gadu jubileju svinēja Latvijas Zemessardzes Preiļu 35. bataljons.

Svinīgajā sarīkojumā 35. bataljona komandieris, zemessardzes majors Donāts Valainis sveica zemessargus, pateicoties viņiem par uzticīgu dienestu. Pašlaik bataljona sastāvā iesaistījušies vairāk nekā 400 ārrindas zemessargu. Četri desmiti no viņiem zemessargu rindās ir kopš pirmās bataljona pastāvēšanas dienas. Donāts Valainis raksturoja Latvijas Zemessardzes un tostarp 35. bataljona izaugsmes ceļu. Pirmajā gadā rajonā bija tikai 76 zemessargi. Viņu rindas regulāri papildinās, sevišķi skaitis palielinājies pēdējos gados. 67 procenti no ārrindas zemessar-

giem ir vecumā līdz 35 gadiem. Zemessardzē darbojas arī trīs desmiti sieviešu.

Bataljona štābā strādā 31 zemessargs, desmit no viņiem ir civilā augstākā izglītība, bet 12 absolējuši Nacionālo Aizsardzības akadēmiju. Gan ar valsts, gan starptautisko atbalstu uzlabojies zemessardzes materiālais nodrošinājums. Piemēram, nupat no zviedru armijas saņemti 300 guļammaisi un sadzīves priekšmeti, un pašlaik zemessargi ir pilnībā nodrošināti ar ekipējumu, kas nepieciešams uzturoties militāros apstākļos. Bataljonā izveidotas četras rotas, kas aptver visu rajonu.

Donāts Valainis atzinīgi novērtēja to darbu, ko rotu komandieri, instruktori veic jaunās maiņas sagatavošanai. Pašlaik rajonā jaunsargu kustībā iesaistīti 400 jaunieši.

Sevišķi sirsnīgus vārdus bataljona komandieris veltīja zemessargu ģimenēm — sievietēm, mātēm, meitām par atbalstu un sapratni, jo viņas uzņemas visas mājas rūpes un darbus, kad vīri no dēli ir devušies uz mācībām.

Donāts Valainis izteica pateicību arī pašvaldībām —

Preiļu rajona padomei, Preiļu un Līvānu novada domei, Rudzātu pagasta padomei un arī citiem par palīdzību noņemtu rīkošanā. Vairāku pašvaldību vadītāji iesaistījušies ārrindas zemessargos.

Vairāki desmiti bataljona zemessargu tika apbalvoti ar Zemessardzes 35. bataljona krūšu nozīmi, Atzinības rakstu un pateicību.

35. bataljona desmitgades svētkos piedalījās arī Latgales novada 3. brigādes štāba priekšnieks, zemessardzes kapteinis Aivars Valeniks, kurš Donātam Valainim pasniedza 3. brigādes Goda krūšu nozīmi, kā arī pārējo Latgales rajonu bataljonu komandieri.

Par svētku noskaņu gādāja pūtēju orķestris «Daugava».

Zemessardzes 35. bataljona krūšu nozīme piešķirta zemessardzes virsniekvietniekam Pēterim Pokšānam, virsseržantam Igoram Kočmarevam, kaprālim Andrejam Lācim, vecākajiem zemessargiem Albinam Prikuļim, Jānim Zepam, Antoram Kurmam, Aināram Ozolam, zemessargiem Igoram Bogačovam, Andrejam Ancānam. Par sadarbību un

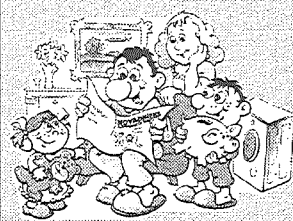
atbalstu bataljona jaunsargu vienībām ar 35. bataljona krūšu nozīmi apbalvots Zemessardzes štāba Jaunsardzes daļas priekšnieks, zemessardzes majors Sergejs Čevers.

Par teicamu dienestu ar Zemessardzes 35. bataljona Atzinības rakstu apbalvoti leitnants Aivars Žugris, virsseržanti Iveta Kivleniece, Aivars Jurkāns, Andris Vainods, Pēteris Kočers un Jānis Pintāns, kaprāļi Andrejs Lācis un Jānis Bekešs, vecākie zemessargi Raimonds Cimdiņš, Nikolajs Kunaikovs, Viktors Golubevs, Gunārs Smukšs, Edgars Štekelis, zemessargi Jānis Vainods-Šulte, Juris Gavars, Ligita Dzene, Antons Kokins, Ainārs Geidāns, Jāzeps Skutelis, Raitis Vilkaušs, Ivars Poplavskis, Andris Domulāns, Jānis Litavnieks, Rolands Vucāns, Ilmārs Joksts-Kraupša, Jānis Bogdanovičs, Antons Šalkovskis.

17 zemessargi par teicamu dienestu saņēma bataljona komandiera pateicības rakstu, bet 51 zemessargam pateicība tika izteikta.

L.Rancāne

Turpinās «NOVADNIEKA»
abonēšana 2002. gadam!

Abonēšanas maksa 2002. gadam:	
1 mēn.	1,89
3 mēn.	5,67
6 mēn.	11,34
gadam	22,68

Uzrādot abonēšanas kvīti visam 2001. gadam un atkal pasūtīt laikrakstu uz visu 2002. gadu, abonents (tikai fiziska persona) sanem 10% atlaidi un maksā Ls 20,41.

ZIŅAS

Pirmā ERGO stipendiāte no Preiļiem

Apdrošināšanas akciju sabiedrība ERGO Latvija šogad ir nodibinājusi savu stipendiju, un par pirmo stipendiāti kļuvusi studente Marina Sondore no Preiļiem. Marina pēc Preiļu Valsts ģimnāzijas absolvēšanas studē Latvijas Medicīnas akadēmijas/Rīgas Stradiņa universitātes Eiropas integrācijas institūtā.

ERGO stipendijas mērķis ir finansiāli palīdzēt Latvijas valsts apgādībā esošajiem bāreņiem augstākās izglītības iegūšanā. Uz šo stipendiju var pieteikties ikviens bārenis, kurš ir veiksmīgi nokārtojis iestāšanās eksāmenus un ir uzņemts kādā no valsts augstskolām bakalaura vai maģistra studiju programmā. Nolemts ik gadus piešķirt trīs stipendijas. Rīgas augstskolās studējošiem jauniešiem stipendijas apmērs ir 100, bet reģionālo augstskolu studentiem — 70 latu mēnesī visu studiju laiku. Iecere īstenoties sadarbībā ar Latvijas Bērnu fondu. Stipendijas kandidātu uzdevi nodibināta speciāla komisija, kas sastāv no ERGO un Bērnu fonda pārstāvjiem.

Ministrs aicina izskatīt jautājumu par neuzticības izteikšanu Līvānu domes vadībai

Līvānu novada domes deputāti J. Klaužs, A. Vainods, I. Glušonoka, J. Reinbaha un M. Kručiņa nosūtījuši vēstuli īpašo uzdevumu ministram valsts pārvaldes un reformu lietās Jānim Krūmiņam, kurā lūguši ministru sasaukt ārkārtas sēdi par domes priekšsēdētāja atbrīvošanu no ieņemamā amata. Esam ņēmuši vērā aizrādījumus par neprecizitātēm lēmuma projekta noformēšanā, bet pēc būtības nemainām tā saturu, teikts vēstulē. Deputāti pauž bažas, ka domes ārkārtas sēdes sasaukšana varētu tikt novilcināta. Atbildes vēstulē Līvānu pašvaldības vadītājam V. Gercānam ministrs J. Krūmiņš norādījis, ka deputātu ierosinātie jautājumi iekļaujami Līvānu novada domes kārtējās sēdes darba kārtībā, kura notiks 29. novembrī. Par minētās sēdes darba kārtību, norises laiku un vietu savlaicīgi jāinformē Pašvaldību lietu pārvalde.

Līvānos grib izveidot tūrisma informācijas centru

Līvānu novada pašvaldība iesaistīsies Latvijas Tūrisma attīstības aģentūras un Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas Tūrisma attīstības nodaļas Valsts investīciju projekta «Vienota tūrisma informācijas centru tīkla izveide» īstenošanā, kā rezultātā Līvānu biznesa informācijas centra paspārnē no nākošā gada 1. janvāra varētu sākt darboties tūrisma informācijas centrs. Šis investīciju projekts paredz finansējumu datortehnikas iegādei un interneta pieslēgumam, savukārt pašvaldības līdzfinansējuma daļa tiktu novirzīta datu bāzes izveidošanai. Īstenojot šo projektu, ir paredzēts izveidot vienotu tūrisma informācijas sistēmu visā Latvijā, kā arī izvietot informāciju oficiālā valsts tūrisma portālā. Kā uzskata Līvānu novada domes vadītājs V. Gercāns, informācijas centra izveide veicinātu līdzekļu piesaisti vietējiem uzņēmējiem, kā arī sekmētu tūrisma attīstību.

Reģionālais fonds apsekos projektus

Valsts SIA «Reģionu attīstība», lai salīdzinātu īpaši atbalstāmo reģionu attīstības programmas darbības rezultātus ar projektā paredzēto pasākumu faktisko izpildi, veiks Reģionālā fonda finansēto projektu auditu. Viena no audita programmas svarīgākajām sastāvdaļām būs Reģionālā fonda finansēto projektu revīzija, «Novadniekam» pastāstīja Preiļu rajona padomes attīstības plānošanas nodaļas galvenā speciāliste Irēna Šaitere. Preiļu rajonā revīzija notiks 26. un 27. novembrī, kopā apsekos 20 projektus.

NACIONĀLĀS ZIŅAS

Kukuldošanas un
ņemšanas bums

Pēdējo nedēļu laikā vai katru dienu valstī izskan lielāks vai mazāks skandāls, kas saistīts ar kukuldošanu, ņemšanu un aizdomās turēto personu aizturēšanu. 31. oktobrī par kukulņemšanu aizturēts Ekonomikas policijas Rīgas nodaļas sevišķi svarīgu lietu inspektors Sergejs Daļiņins. 16. novembrī aizturētas Ekonomikas policijas biroja priekšnieka vietniece Tatjana Durova un šā biroja galvenā inspektore Tatjana Reva, kā arī vēl divas personas. 19. novembrī drošības policija aizdomās par 1200 latu kukuļa saņemšanu aizturēja Vides valsts inspekcijas priekšnieci Andu Bušmani. Taču šis nebūt nav visas korumpētās amatpersonas, vēl ir VID amatpersonas, tiesneši, muitas darbinieki. Parlamentārās izmeklēšanas komisijas vadītājs par amatpersonu iesaisti kontrabandā Pēteris Salkazanovs uzskata, ka galvenais iemesls, kāpēc pēdējā laikā bieži virspusē uzpeld samērā augstu amatpersonu korupcijas gadījumi, ir interešu konfliktis starp dažādiem ekonomiskajiem grupējumiem. Savukārt iekšlietu ministrs Mareks Segliņš to saista ar sabiedrības aktivitātes palielināšanos un masu saziņas līdzekļu atbalstu. Pat Pasaules banka par Latvijas īpašo problēmu atzinusi valsts nozagšanu. Šķiet, ka valdībai un Saeimai trūkst gribas jaunu likuma normu ieviešanai, kas vērstas uz valsts nozagšanas novēršanu.

Nesaskata pārkāpumus
vēlēšanu laikā Preiļos

Policija arī pēc papildizmeklēšanas atteikusi ierosināt krimināllietu par iespējamiem vēlēšanu likuma pārkāpumiem atkārtoto vēlēšanu laikā Preiļu novadā, ar atsauci uz BNS informē laikraksts «Diena». Ģenerālprokuratūra iepriekš norādīja Centrālajai vēlēšanu komisijai par nepieciešamību pārbaudīt «Neatkarīgajā Rīta Avīzē» pēc atkārtotām vēlēšanām publicēto informāciju, ka vēlēšanu dienā Preiļos varēja saņemt naudu apmaiņā pret biļetenu komplektu, kurā trūkst kādas partijas saraksta.

Aizsūtīta atvainošanās
vēstule princim Čārlzam

20. novembrī Lebedevu ģimene no Daugavpils nosūtījusi vēstuli Velsas princim Čārlzam, kurā atvainojas par Alīnas mēģinājumu ar nelikumiem ielaukt Lielbritānijas kronprinci, ziņo LETA. Lebedevu ģimene cer uz prinča sapratni un augstsirdību un apgalvo, ka Alīna neesot gribējusi nodarīt pāri augstajam viesim. Vēstuli parakstījusi pati Alīna un viņas vecāki — Larisa un Nikolajs.

Par vienu sertifikātu —
četrus «Latvijas gāzes»
akcijas

Atlikušo 3 procentu «Latvijas gāzes» akciju publiskais piedāvājums par sertifikātiem tiks sākts 20. decembrī, parakstīšanās uz akcijām ilgs līdz 1. februārim, un atbilstoši noteiktajai akcijas minimālajai cenai (septiņi lati jeb 0,25 sertifikāti) par vienu sertifikātu varēs iegādāties četrus akcijas. Publiskajā piedāvājumā varēs piedalīties jebkurš sertifikātu īpašnieks, par vienu akciju solot vai nu Privatizācijas aģentūras noteikto minimālo cenu vai vairāk. Katrs pircējs varēs iegādāties līdz 200 «Latvijas gāzes» akciju.

Bargāk sodīs par
alkohola pārdošanu
nepilngadīgajiem

20. novembrī Ministru kabinets akceptēja grozījumus alkohola aprites likumā, paredzot bargāku administratīvo atbildību juridiskām personām par alkoholisko dzērienu pārdošanu nepilngadīgām personām, ziņo LETA. Par šo pārkāpumu paredzēta licences anulēšana alkohola aprites jomā. Licenci anulēs Valsts ieņēmumu dienests.

Ziņas sagatavoja L.Kirillova

NOVADNIEKS

Iznāk kopš 1950. gada 29. marta.

Redaktore Tamāra Elste

Pasūtījuma indekss 3033.

Laikraksts iznāk astoņas reizes mēnesī (trešdien, sestdien).

Reģistrācijas apliecība nr. 000701018.

Izdevējs — SIA «Novadnieks. Redakcija».

Redakcijas adrese: Aglonas ielā 1, Preiļi, LV-5301.

Elektroniskais pasts: novadnieks@axel.lv

Tālr. 1-53-07056, mob. tel. 9410288 (redaktorei),

1-53-07057 (reklāmas un sludinājumu pieņemšana),

1-53-07058, 1-53-07059 (zurnālistiem). Fakss 1-53-07057.

Par sludinājumu saturu atbild to iesniedzējs.

Laikrakstā publicētie materiāli ne vienmēr atspoguļo redakcijas viedokli.

Pārpublicējot atsauce uz «Novadnieku» obligāta.

Laikraksts iespiests SIA «Latgales drukā» Rēzeknē.

INFORMĀCIJA

Preiļos satraukums nepietiekamas
apkures dēļ

Šīs nedēļas vidū uzņākušais spējais aukstums, kas naktī uz trešdienu sasniedza mīnus 15 grādus, radīja pamatīgu satraukumu ne tikai pilsētnieku vidū, bet arī Preiļu novada domē. Centrālajai katlu mājai, kas vēl joprojām tika darbināta ar koksnes atkritumiem, nepietika jaudas, lai pienācīgi apsildītu Rēzeknes, Liepu ielas, pilsētas centra dzīvojamos masīvus, kā arī daudzās iestādes un skolas. Preiļu 1. pamatskolā klasēs temperatūra bija vairs tikai plus 14 grādi, bērniem sala. 21. novembrī vairāku pirmo klašu audzēkņi tika palaisti mājās, par ko skolas direktors Aldis Adamovičs bija informējis arī izglītības pārvaldes vadību. Normatīviem neatbilstoši ze-

ma temperatūra bija arī Preiļu 2. vidusskolas mācību telpās, ko apliecināja skolas direktors Oļegs Hļebņikovs. Tikai trešdienas pievakarē situācija normalizējās, jo katlu māja apkures nodrošināšanai beidzot sāka izmantot dabas gāzi.

Kā «Novadnieks» jau informēja, 31. oktobrī laukumā pie centrālās katlu mājas svinīgi tika iededzināta simboliskā dabas gāzes lāpa. Tas nozīmēja, ka akciju sabiedrība «Latvijas gāze» izpildījusi savus solījumus un saskaņā ar līgumu līdz 1. novembrim dabas gāzi pievadījusi līdz katlu mājai. Turpmākā gāzes izmantošana apkurei bija novada domes un tās pakļautībā esošās siltumapgādes nodaļas uzdevums.

Situācija nebija ekstremāla,

bet nopietna gan, «Novadniekam» skaidroja Preiļu novada domes priekšsēdētāja vietnieks Vladimirs Ivanovs. Kavēšanās ar dabas gāzes izmantošanu centrālajā katlu mājā esot notikusi firmas «Sistēmserviss» vainas dēļ. Ar šo uzņēmumu novada dome jau 17. jūlijā bija noslēgusi līgumu par apkures katlu sagatavošanu un pielāgošanu dabas gāzes patēriņam. Papildus iekārtas katliem tika pasūtītas Somijā, to piegāde kavējusies, bet ar koksnes atkritumiem nav bijis iespējams nodrošināt normālu apkures temperatūru, kaut arī bija pārtraukta karstā ūdens padeve un visa siltumenerģija novirzīta masīva apsildīšanai.

21. novembra pēcpusdienā apkures katlu darbināšanai

beidzot sāka izmantot dabas gāzi. Šis pašas dienas vakarā katli bija noregulēti un trasē Preiļu 1. pamatskolā ieejošā temperatūra jau sasniedza plus 72 grādus, to «Novadniekam» 22. novembrī apliecināja arī Preiļu novada domes siltumapgādes nodaļas direktors Vladimirs Haritonovs. Līdz nedēļas beigām tikšot atjaunota arī karstā ūdens padeve, viņš solīja.

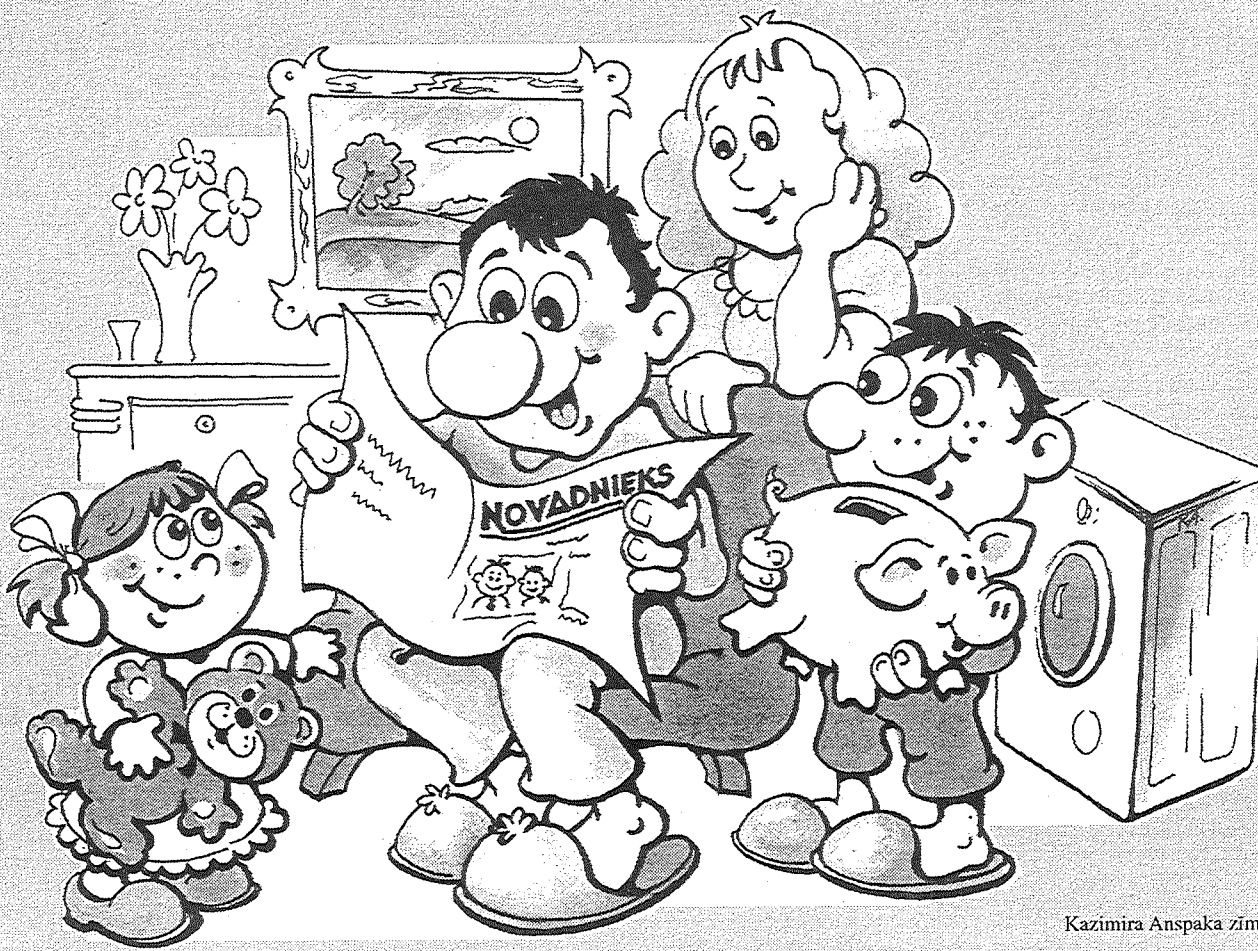
Par noslēgtā līguma neizpildi noteiktajā laikā Preiļu novada dome gatavojas pret firmu «Sistēmserviss» piemērot soda sankcijas, bet iedzīvotājiem aukstajos dzīvokļos tikšot aprēķinātas kompensācijas, informēja novada domes priekšsēdētāja vietnieks Vladimirs Ivanovs.

L.Kirillova

LAIKRAKSTS KATRAI ĢIMENEI

NOVADNIEKS

arī 2002. gadā kopā ar jums!

Kazimira Anspaka zīm.

INFORMĀCIJA, REDAKCIJAS SLEJA

Deputātes Mirdzas Stares vietā stājas Antons Zalāns

Kopš 9. novembra, kad likumdošanā noteiktā kārtībā saskaņā ar pašas vēlēšanas beidzās Līvānu novada domes deputātes Mirdzas Stares deputāta pilnvaras, novada dome strādāja nepilnā sastāvā.

13. novembrī Līvānu novada vēlēšanu komisija lēma jautājumu par jauna deputāta izvirzīšanu darbam Līvānu

novada domē. Pamatojoties uz «Pilsētas domes, novada domes un pagasta padomes vēlēšanu likuma» 43. pantu un attiecīgajām instrukcijām, domē tika ievēlēts Antons Zalāns no Latvijas Demokrātiskās partijas, savienības «Latvijas ceļš» saraksta, kurš vēlēšanās ieguva 1867 vēlējamu balsis.

Neskatoties uz to, daļa domes deputātu uzskata, ka Mirdzas Stares deputāta mandāts

būtu jāatjauno, jo lēmums par viņas pilnvaru izbeigšanu neesot likumīgs. Kā pastāstīja deputāts Andris Vaivods, jautājumu par M.Stares pilnvaru izbeigšanu bija plānots skatīt 8. novembra ārkārtas sēdē, taču par šādas sēdes norisi netika informēta pati deputāte M.Stare. Tādējādi viņai netika dota iespēja publiski paust savu viedokli kolēģiem. Netika ievēroti arī atsevišķi procedūras jautājumi, piemē-

ram, domes priekšsēdētājs nepasludināja sēdi par atklātu, lai gan tas (atklāt, pārtraukt un slēgt sēdi) ietilpst viņa pienākumos saskaņā ar domes nolikumu. Par to netika arī nobalsots. Pēc daļas deputātu domām sēdi nevar uzskatīt par notikušu, un, tā kā deputāte savu iesniegumu par pilnvaru izbeigšanu ir atsaukusi, viņas pilnvaras būtu atjaunojamas.

VIEDOKLIS

Pašvaldības vadītāja pārmetumus uzskata par nekorektiem

Aizvadītais laiks Līvānu novada domē bijis sašņots, politiskās cīņas un deputātu savstarpējie kīviņi radījuši situāciju, kad netiek risināti ļoti svarīgi jautājumi. Tā 13. oktobra ziņu pārraidē Vidusdaugavas televīzijā atzina novada domes vadītājs Visvaldis Gercāns. Viņaprāt, no opozīcijā esošo deputātu puses, kas galvenokārt ievēlēti no Tautas partijas saraksta, domē nav iesniegts tikpat kā neviens lēmuma projekts. Deputāts Andris Vaivods uzskata, ka šāds apgalvojums tomēr nav korekts, jo deputāti nākuši klajā ar daudziem būtiskiem ierosinājumiem un priekšlikumiem. Lūk, tikai dažādi no tiem:

1. Viens no jautājumiem bija saistīts ar dzīvojamo māju pagalmu sakopšanu un pilsētas labiekārtošanas plāniem. Līvānos šī problēma joprojām ir neatrisināta. Pie daudzstāvu mājām esošie bērnu rotaļu laukumi ir nožēlojami stāvoklī, tie netiek atjaunoti. Pagalmi ir izdangāti, zālāji izbraukāti, trūkst automašīnu stāvvietu. Pēc tautsaimniecības komitejas priekšsēdētājas Jevgēnijas Reinbahas ierosinājuma vienā no komitejas sēdēm piedalījās Līvānu p/u «Dzīvokļu un komunālā saimniecība» direktors Leonīds Šeflers, kurš sniedza ziņojumu par komunālās saimniecības darbu un iepazīstināja ar sagatavotajiem priekšlikumiem situācijas uzlabošanai.

Katru pavasari tiek veikta solu labošana un dzīvzogu apcirpšana dzīvojamo māju masīvos. Šo darbu veikšanai komunālā saimniecība cer sagaidīt papildspēkus — strādniekus, kas saņem sociālo pabalstu pēc noteiktu stundu nostrādāšanas labiekārtošanas darbos pašvaldībā.

Domes atsauce tiek gaidīta arī lielo koku, galvenokārt papeļu izzāģēšanai dzīvojamo māju tuvumā. Dabas resursu nodokļa nauda tiek izlietota koku izzāģēšanai, taču ne jau dzīvojamo māju pagalmos, lai gan tieši iedzīvotāji ir šī nodokļa maksātāji, norāda L.Šeflers savā ziņojumā. Viņš uzsver arī to, ka piebraucamie ceļi pie dzīvojamajām mājām būtu steidzami jāasfaltē, jo tie ir ļoti sliktā stāvoklī. Šāda situācija neveidojas vienā dienā un to nevar pārņemt jaunie ievēlētajiem deputātiem, atzīst A.Vaivods.

2. Jau vairākkārt domes sēdēs ir saņemti deputāta A.Vaivoda aizrādījumi, ka steidzami nepieciešams izstrādāt Līvānu novada Rožupes un Turku komiteju un komisiju nolikumu, kas joprojām nav izdarīts. Pēc trīskārteja atgādinājuma nolikums beidzot ir nokļuvis līdz izskatīšanai komitejās un drīzumā varētu tikt virzīts uz domes sēdi.

3. Opozīcijas deputāti ir izvirzījuši arī jautājumu par skolēnu ceļa izdevumu atmaksu. Neskatoties uz to, ka ir izveidots vienots novads, skolēniem, kas dzīvo Līvānos, bet mācās Rožupes vai Jaunsilavu pamatskolā, ceļa izdevumus pašvaldība neatmaksā. — Ceļa izdevumus atmaksā tikai tiem skolēniem,

kas no pagastiem brauc mācīties uz pilsētas skolām, taču tāda atteikums, manuprāt, nav godīga, bet gan virzīta tikai uz lauku skolu likvidāciju tuvākā vai tālākā nākotnē, — uzsver A.Vaivods. Jautājums ir izskatīts sociālo, izglītības un kultūras jautājumu komitejā un plānotie izdevumi tiks iestrādāti nākošā gada pašvaldības budžetā. Vērā ņemams ieteikums ir arī autobusu satiksmes uzlabošana Līvānu novada teritorijā. Pateicoties Preiļu rajona padomes un Jēkabpils autobusu parka atbalstam, ir rasta iespēja vēl viena autobusa maršruta nodrošināšanai, kas atvieglotu skolēnu un skolotāju nokļūšanu mācību iestādēs.

4. Bez atbalsta nav atstāti arī novada zemnieki. Pateicoties deputāta A.Vaivoda iniciatīvai, tika izstrādāti ieteikumi lauksaimniecības subsīdiu mehānisma pilnveidošanai. No nacionālo subsīdiu sadales tiešā mērā ir atkarīga novada zemnieku labklājība un turpmākā pastāvēšana, tādēļ 26. novembrī pulksten 13.00 Līvānu biznesa informācijas centra konferencē zālē zemniekiem būs iespēja tikties ar Zemkopības ministrijas Valsts sekretāri L.Straujumu, lai runātu par subsīdijām 2002. gadam.

5. Ļoti būtisks, tikai diemžēl joprojām neatrisināts ir jautājums par ielu apgaismojuma sakārtošanu Līvānos. Daļa ielu un pagalmu joprojām ir tikai daļēji apgaismoti. Neapmierinošs apgaismojums ir arī autoostas tuvumā. Par apgaismojuma problēmām tiek runāts katrā domes sēdē jau kopš augusta, un, tikai pateicoties dažu deputātu neat-

laidībai, ir panākta vienošanās par līguma slēgšanu ar VAS «Latvenergo».

Tautsaimniecības komitejā deputāti ierosināja pagarināt pilsētas apgaismošanas laiku, lai piektdienās, sestdienās un svētdienās ielu laternas degtu par stundu ilgāk — līdz 12.00 naktī. Šāds ierosinājums izskanēja arī domes sēdē, diemžēl tas ir palicis tikai uz papīra.

6. Deputātu iniciatīva bija arī sociālo, kultūras un izglītības jautājumu komitejas izbraukuma sežu rīkošana, lai iepazītos ar pašvaldības iestāžu darbu, kas dotu iespēju veidot efektīvāku sadarbību.

— Ir veikta apvienošanās, izveidots Līvānu novads, taču ar to vien nepietiek. Vajadzīga aktīva saimnieciska darbība, reformas turpinājums, kas būtu vērsts uz novada attīstību. Visi domes deputāti ir cilvēki ar pietiekami lielu darba stāžu, kas savas spējas apliecinājuši katrs savā darbības sfērā, iegūstot vēlēšanu uzticību. Domāju, lai deputāts varētu attaisnot savu vēlēšanu uzticību, viņam jābūt neatkarīgam savos spriedumos un pasargātam no jebkāda spiediena no augšas, atzīst A.Vaivods.

Pašvaldība slīgst arvien lielākā birokrātijā, daudzi deputātu priekšlikumi netiek tālāk par komiteju sēdēm un tā arī paliek nerealizēti. A.Vaivods pilnībā noraidīja pašvaldības vadītāja pārmetumus par priekšlikumu trūkumu no TP deputātu puses. Visi iepriekšminētie ierosinājumi un projekti ir nozīmīgi un skar lielu daļu novada iedzīvotāju.

G.Kraukle

NOVADNIEKS

Jūsu jautājumus un ierosinājumus katru darbdienu uzklausīsim pa tālr. 1-53-07056.

Liela deficīts

«Nu, ko rausta tos aizkarņus? Kā tās būtu bars te sakāpuši un tirgojas, vai zin.» skaļš blāviens pāršalc autobusu. Pasažieri pieklust, cits novēršas, cits izbrīnīts paceļ acis uz nervozo vīrieti autobusa priekšgalā. Viņš ir šoferis, vedis pasažierus līdz pašai Rīgai. Daži, protams, izkāps jau ātrāk, nemērojot garo ceļu līdz galapunktam. Arī šo rindu autore. Atļaujot sevi pieskaitīt daudz maz rūdītiem pasažieriem, kuru vērojumi nav radušies gadījuma rakstura pārbraucienā, bet gan, tēlaini izsakoties, ikdienišķas autobusa sēdekļa deldēšanas rezultātā, gandrīz katru dienu mērojot ceļu uz darbu un atpakaļ. Tāpēc šoreiz atļausos pafilozofēt par tēmu «Autobusu šoferi».

Tāpat kā citu profesiju pārstāvji, arī šoferi mēdz būt dažādi, un, liekot roku uz sirds, varu diezgan droši apgalvot, ka lielākā daļa no viņiem ir krietni cilvēki, kuri nepaguruši dara savu atbildīgo darbu. Tālo reisu šoferiem, iespējams, ir vienalga, vai braukt maršrutā Valmierā, Preiļi vai Liepājā, bet šoferi, kas ikdienā brauc galvenokārt tikai pa sava rajona ceļiem, jau vaigā pazīst teju katru pasažieri un pat bez teikšanas zina, kurā pieturā tam jāizkāpj. Piemēram, ne tikai oficiālajā pieturvietā, bet arī līdzās piena galdam vai mājas celiņam, ja palūgs. Tiem, kam rīta agrumā gadījies aizkavēties ar nokļūšanu pieturā, viņi nepabruks garām, bet pietās un paņems. Ir klusi un pieklājīgi šoferi, ir mutīgi humora vecīši, kas prot izvilināt smaidu pat uz visdrūmākā braucēja lūpām. Tiklīdz par šoferiem ar lielu burtu.

Gadās arī izņēmumi. Par laimi, tādu ir mazākums, taču gadās. Nigri, ērcīgi un kašķēties noskaņoti vīri, kas aiz sava stūres rata jūtas visvareni un nemaz necenšas slēpt savu sliktu garastāvokli (Skatīt slejas pirmo teikumu). Vēl kāds patiešs gadījums. Agrā rīta stundā (pulksten 6.45) autobusā iekāpj pasažieris un sniedz šoferim piecu latu naudas zīmi, lai nokļūtu līdz rajona centram Preiļos. Šoferis priekpilnā balsī paziņo, ka brauktgribētāju nekur nevedīs, jo tāādu naudu izmainīt viņš nevarot. Pasažieris izbrīnīts — piecītis kā piecītis. Ar Repšes parakstu un skaidri zināms — nav ne viltots, ne saplēsts. Tomēr neder. Ja gribot braukt, lai ejot mainīt. Kā un kur to izdarīt tik agrā rīta stundā? Pasažieris ar mieru atlikumu saņem galapunktā, taču tā jau nu nevarēšot vis, šoferis pretī. Lai tik kāpjot vien ārā. Piktāis darbarūķis demonstratīvi pagriežas un sāk apkalpot citus, kuriem palaimējies ierasties ar «pareizo» naudu. Nez, kā tas beigtos, ja autobusā neiekāpusi kāda nelaimīgā pasažiera paziņa, kas labprāt piekrita aizdot vajadzīgos santīmus.

Galapunktu visi sasniedza laikā. Pieļauju, ka šoferis jutās ļoti, ikdienišķo žults devu izgāzīs, bet pasažierim, un to varu apgalvot droši, noskaņojums bija sabojāts uz visu dienu. Viņš tika publiski nolamāts par to, ka nebija izmainījis savu naudu, it kā grasītos braukt vispār bez biļetes. Nez kāpēc veikalā taču mūs tādēļ neviens arī nedzen, ja, pērkot precī 60 santīmu vērtībā, pārdevējam pasniedzam pieclatu banknoti.

Šis nav vienīgais gadījums. Nievīgas piezīmes tiek veltītas gan invalīdiem, gan Latgales ļaudīm vispār, un tad gan gribas augstprātīgajam pēlējājam pateikt kādu sulīgāku vārdu... Notikušā sakarā iedomājos, ka tiem, kam apkārtējie cilvēki izraisa dusmas un nepatiku, nevajadzētu darīt darbu, kur diendienā nākas saskarties ar līdzcilvēkiem. Nevajadzētu strādāt par šoferi, ārstu, skolotāju, pārdevēju. Laidība un sirsniņš smaids nemaksā neko, taču, šķiet, mūsu sabiedrībā tas ir vienīgais deficīts.

G.Kraukle

Par akcīzes nodokļa atmaksu

Valsts ieņēmumu dienesta Latgales reģionālās iestādes Preiļu nodaļas vadītāja Inese Silmanoviča atgādina, ka lauksaimniecības produkcijas ražotājiem ir tiesības saņemt akcīzes nodokļa atmaksu par izlietoto dīzeļdegvielu lauksaimniecībā izmantotās zemes apstrādei, ja tie veic saimniecisko darbību un ir reģistrējušies kā nodokļu maksātāji.

Lai saņemtu nodokļa atmaksu par Preiļu rajonā apstrādāto lauksaimniecībā izmantojamo zemi, nodokļu maksātājam ir jāgriežas VID Latgales reģionālās iestādes Preiļu nodaļā vai pie VID inspektoriem savā pagastā. Akcīzes nodokli par izlietoto dīzeļdegvielu lauksaimniecības produkcijas ražošanā atmaksā personām, kuras:

1. Ir reģistrējušas VID kā nodokļu maksātājas.
2. Izmanto kādu no normatīvajos aktos noteiktajiem norēķinu veidiem:

- zemnieku saimniecību īpašnieki veic dīzeļdegvielas apmaksu, pārskaitot naudas līdzekļus no zemnieku saimniecības (nevis no īpašnieka) norēķinu konta uz dīzeļdegvielas pārdevēja kontu;

- norēķinās ar zemnieku saimniecībai piederošu norēķinu karti, ja degvielas uzpildes stacijas (DUS) nodrošina šādu iespēju;

- veic skaidras naudas iemaksas degvielas pārdevēja kredītiestādes kontā (tikai gadījumos, ja dīzeļdegvielas iegādi veic fiziska persona).

3. Uzrāda dīzeļdegvielas iegādi apliecinājošus dokumentus — preču pavadzīmi rēķinu vai, iegādājoties degvielu par taloniem, DUS kases sistēmas izdoto čeku ar pircēja rekvizītiem.

4. Iesniedzot VID dokumentus akcīzes nodokļa atmaksai, pievieno klāt pagasta padomes izsniegtu izziņu par lauksaimniecības produkcijas ražotāja īpašumā, pastāvīgā lietošanā vai nomā lauksaimniecībā izmantojamās zemes platībām. Jābūt norādei, ka ražotājam nav pašvaldības budžetā iemaksājamo nodokļu parādu. Ja akcīzes nodokļa atmaksu par dīzeļdegvielu pieprasa persona, kura zemi nomā, tad jāiesniedz nomas līguma kopija.

5. Lauksaimniecības produkcijas ražotājs — fiziska persona, iesniedzot dokumentus, uzrāda arī grāmatvedības uzskaites reģistrus, kur atspoguļoti visi ar saimniecisko darbību saistīti ieņēmumi un izdevumi.

6. Dokumentus akcīzes nodokļa atmaksai var iesniegt līdz 31. decembrim, to var izdarīt arī savā pagastā tajās dienās, kad apmeklētājus pieņem VID darbinieki. **Rušonas pagastā 27. novembrī un 17. decembrī (9.00-10.30), Aglonas pagastā 27. novembrī un 17. decembrī (11.00-12.30), Rožupes pagasta komitejā 6. decembrī (9.00-10.30), Sutru pagastā 6. decembrī (11.00-12.30), Turku pagasta komitejā 13. decembrī (9.00-10.30), Rudzātu pagastā 13. decembrī (11.00-12.30), Jersikas pagastā 18. decembrī (9.00-10.30), Rožkalnu pagastā 18. decembrī (11.00-12.30), Vārkavas pagastā 11. decembrī (9.00-10.30), Upmalas pagastā 11. decembrī (11.00-12.30), Silajāņu pagastā 20. decembrī (9.00-10.30), Riebiņu pagastā 20. decembrī (11.00-12.30), Galēnu pagastā 4. decembrī (9.00-10.30), Siļukalna pagastā 4. decembrī (11.00-12.30), Šaunas pagastā 3. decembrī (9.00-10.30), Stabulnieku pagastā 3. decembrī (11.00-12.30), Pelēču pagastā 29. novembrī, 10. decembrī (9.00-10.30), Aizkalnes pagasta centrā 29. novembrī, 10. decembrī (11.00-12.30). Livānos ik darbdienu no pulksten 8.00 līdz 12.00 un no pulksten 13.00 līdz 17.00.**

Ar informāciju par akcīzes nodokļa atmaksu var iepazīties pagastu padomēs izvietotajos informācijas stendos, kā arī VID LRI Preiļu nodaļas konsultāciju daļā (Preiļos, Raiņa bulvāri 24 - 106, tālr. 53 24253).

G.Kraukle

NEVALSTISKAJĀS ORGANIZĀCIJĀS

Pēc brīvprātības principiem sabiedrības interesēs

Uz pieciem aktīvas darbības gadiem šajās dienās atskatās sociālās un psiholoģiskās palīdzības centrs «Mūsmājas» Preiļos.

Tā dibināšanas sanāksme, kā rāda protokols, notikusi 1996. gada 2. oktobrī, bet LR Uzņēmumu reģistrā organizācija reģistrēta tā paša gada 5. decembrī. Organizācija tapusi pēc toreizējās rajona padomes projektu menedžeres Ineses Kursītes, sociālās nodaļas darbinieka Ulda Eglīša un Leonīnas Ūdrasolas iniciatīvas, bet dibinātāju skaitā bijuši arī pilsetā pazīstami uzņēmumu, iestāžu, sabiedrisko organizāciju vadītāji, kā arī sociālās sfēras darbinieki. Lielākā daļa no viņiem visus piecus gadus «Mūsmājās» aktīvi darbojas, bet, piemēram, pašvaldības uzņēmuma «Preiļu slimnīca» direktors Jānis Anspoks «Mūsmājām» piešķīris mājvietu. Visu šo laiku organizācija bez raizēm par simbolisku samaksu varējusi darboties slimnīcas telpās.

«Mūsmājas» izveidotas ar mērķi sniegt sociālo un psiholoģisko palīdzību dažāda vecuma un grupu cilvēkiem. Pirms tam idejas autori bija iepazinušies ar līdzīga rakstura centra darbošanos Kauņā, kā arī nodibinājuši kontaktus ar Holandes Labklājības iestāžu asociācijas pārstāvi Hansu Princū.

Jaunā organizācija sev izvirzīja vairākus uzdevumus: apzināt iedzīvotāju problēmas un to cēloņus, izstrādāt atbilstošu darbības projektu kultūras un pašizglītības jomās, lai sekmetu iedzīvotāju iesaistīšanos sabiedriskajā apritē. «Mūsmāju» valdes pirmais priekšsēdētājs bija Uldis Eglītis. Kopš 1999. gada valde strādā priekšsēdētājas Veltas Krišānes vadībā, bet tās sastāvā darbojas seši locekļi: Anna Brūvere, Olga Puncule, Terēzija Krumpāne, Anitra Sondore, Elma Aksjonova un Valentīna Magdaļenoka, kura pašlaik ilgāku laiku gan uzturas ārzemēs. «Mūsmājas» regulāri piesaista apmēram 39 brīvprātīgos darbiniekus, kuri, tāpat kā valdes locekļi, strādā bez atlīdzības. Bet kopējais dažādu iedzīvotāju grupu pārstāvju skaits, kas iesaistās centra aktivitātēs, nav nosakāms, jo tā durvis ir atvērta ikvienam un visiem.

Par mērķa grupām, uz kurām vērsta «Mūsmāju» darbības, stāsta **Velta Krišāne**:

— Sociālās un psiholoģiskās palīdzības nodrošināšanai izvēlējamies šādas mērķa grupas: ģimenes, pensionāri, jau-

● «Mūsmāju» lielajam ovāļajam galdam ir gan simboliska, gan praktiska nozīme. Pie tā tiek strādāts, spriests, lemts un diskutēts, pie tā mācās vai vienkārši pārtēzē tējas stundā. «Mūsmājās» vienmēr sastopama kāda no valdes locekļiem vai brīvprātīgajām darbiniecēm — (no kreisās) Terēzija Krumpāne, Anastasija Bluzma, valdes priekšsēdētāja Velta Krišāne, Anna Brūvere, Olga Puncule. Foto: M.Rukosujevs

nieši un bez vecāku atbalsta palikuši bērni, audzvecāki, bezdarbnieki, cilvēki ar depresīvu ievirzi.

Laikam līdzī mainās arī darba metodes un formas. Piemēram, savā laikā popularitāti bija iemantojusi jauno māmiņu skola, kuras nodarbībās speciālistu vadībā apguva ārstnieciskos vingrojumus, pašmasāžu, zināšanas bērna audzināšanā, informāciju par mātei un bērnam paredzēto sociālo nodrošinājumu. Kad ģimenes konsultāciju kabinetā tika izveidots poliklīnikā, «Mūsmāju» palīdzība šajā jomā vairs nebija nepieciešama.

Pašlaik centrā var saņemt palīdzību un izglītības bērnu un jauniešu psiholoģijas skolā, angļu valodas nodarbībās, dienas atpūtas centrā pensionāriem, papildinot zināšanas literārajā klubīnā un noklausoties lekcijas. Regulāri centra dalībniekiem tiek rīkoti kursi par dažādām tēmām, piemēram, viena no tēmām bija par pašapziņas celšanu. Šajos kursos pieaicinātie lektori kopā ar klausītājiem apskatīja vairākus tematus par depresijas pārvarēšanu, pašanalīzi, pašvērtējumu, relaksēšanos, saskarsmes psiholoģiju, dzīves jēgas meklējumiem un tamlīdzīgi. Daudzreiz par lektoriem tiek uzaicināti studenti, bet psiholoģijas nodarbības gan bērniem, gan pieaugušajiem vada Anitra Sondore. Vasarā 40 stundu lekciju ciklu lasīja lektore no Rīgas. Oktobrī uzsāks jauns cikls «Neverbālā komunikācija», tas ir, — par ķermeņa žestu valodu. Pieejamas arī individuālas psiholoģa konsultācijas. Literārā klubīnā darbošanos vada Anna Brūvere. Klubīnā tiek ap-

spriestas grāmatas, atzīmētas literātu piemiņas dienas, piemēram, Aleksandra Čaka simtgade. Savukārt angļu valodu vasarā bērniem un pieaugušajiem mācīja studenti, bet pašlaik ar interesentiem strādā svešvalodu skolotāja.

Organizēts atraitņu klubs, kura dalībnieki piedalījušies nodarbībās un mācījušies, kā dzīvot, kad zaudēts miļš cilvēks.

Kopš 1998. gada centrā darbojas krīzes telefons. Zvanītāji uzdevuši daudz jautājumu par attiecībām ģimenē, par bērnu audzināšanu, par iespējām apgūt jaunas specialitātes, par problēmām, kas skar slimus cilvēkus, par to, kur var saņemt konsultācijas, psihologa palīdzību un daudz ko citu.

Izveidota Preiļu pensionāru padome, kurā Terēzijas Krumpānes vadībā aktīvi darbojas daudzi Preiļu vecāka gadagājuma cilvēki. Padome organizēja vairākas ekskursijas pa Latviju, kā arī vairākas pēcpusdienas, piemēram, «Esi laimīgs tur, kur esi», «Mana māja, mana tauta un es».

Pensionāru dienas centrs «Mūsmājās» gaida ceturtdienās. Sirmgalvjī šeit ierodas ar savām maizītēm, cepumiem, uzvāra tēju un īsina laiku savstarpējās sarunās, kā arī iepazīstoties ar centra jaunumiem, vai noklausoties lekcijas. Pensionāri ļoti aktīvi iesaistās Latvijas Pensionāru federācijas darbībā.

1999. gadā sāka iznākt «Mūsmāju» informatīvais izdevums «Mēnešlapa», kurā atspoguļotas interesantākās nodarbības, tikšanās.

«Mūsmājas» regulāri apmeklē sadarbības partneri un atbalstītāji no Nīderlandes. Viņi organizējuši mācību nodar-

bības centra darbiniekiem un izmantotājiem, bet pērnā gada novembrī organizēja mācību braucieni uz Nīderlandi.

Vasaras mēnešos tika rīkotas keramikas, gleznošanas un kompozīcijas nodarbības bērniem. Centrs rīko arī atpūtas pasākumus, kuri parasti notiek Preiļu sariņojumu zālē. Atmiņā palicis sirsniņgais māmiņu dienas sariņojums, kā arī Preiļu vecākajām dzimtām veltīts pasākums. Tika apzinātas senākās iedzīvotāju ģimenes Viena no tādām — Oļševsku dzimta.

Pašlaik «Mūsmāju» darbinieki domā par dienas centra izveidi bērniem un jauniešiem ar īpašām vajadzībām. Preiļos šādu ģimeņu ir vairāki desmiti, un tās izteikušas ļoti nopietnu atbalstu šāda centra izveidei. Pie šīs idejas nopietni strādā jaunizveidotais sociāli psiholoģisko darbinieku un aprūpētāju klubīnš.

Bez tam centra ļaudis pašreiz aktīvi iesaistījušies Ziemassvētku labdarības akcijas organizēšanā, adot un taborējot siltus cimodus un zeķes dāvināšanai.

«Mūsmāju» darbu regulāri pārbauda Nīderlandes Labklājības organizācijas «Gamma» pārstāvji. Tas atzīts par labu, un ir cerība arī pāris turpmākajos gados strādāt ar Nīderlandes projekta atbalstu.

«Mūsmājas» par saviem atbalstītājiem un sadarbības partneriem uzskata rajona padomi, Preiļu novada domi, NVO atbalsta centru, Nīderlandes vēstniecību, Nīderlandes labklājības organizāciju «Gamma», Livānu fondu «Baltā māja», Preiļu slimnīcu un citas organizācijas.

L.Rancāne

PAŠVALDĪBĀS

Straumes HES Līvānos sāk ražot elektrību

Ceturtdien pirmo reizi tika iedarbinātas jaunās Straumes HES turbīnas.

SIA «Mežrozīte HES» Straumes elektrostacijas celtniecību uzsāka pagājušajā gadā un to bija plānots pabeigt jau šī gada vasarā, taču dažādu apsvērumu dēļ būvdarbi iekavējās. Pirmo reizi hidroelektrostacijas turbīnas tika iedarbinātas 22. novembrī, lai izmēģinātu to darbību, pakāpeniski palielinot ūdens līmeni un vienlaikus novērotu ūdenslīmeņa celšanās radīto ietekmi.

2000. gadā noslēgtais līgums starp Līvānu novada domi un SIA «Mežrozīte HES» paredz, ka ūdens līmenis tiek palielināts līdz mak-

sīmālajai augstuma atzīmei 87,20 metri, kas ceturtdien arī tika izdarīts, informē Līvānu novada domes galvenais speciālists celtniecības un saimnieciskajos jautājumos Intis Svirskis. Tā kā ūdenslīmenis tika paaugstināts aptuveni par 0,5 metriem virs šīs maksimālās atzīmes, radās sūce divu individuālo dzīvojamu māju pagrabos, taču līmeņa regulēšanas gaitā to izdevās novērst un šādai situācijai atkārtoties nevajadzētu, uzsvēra I.Svirskis.

Lai gan elektroenerģijas ražošanas process ir uzsākts, pagaidām objekts vēl nav nodots ekspluatācijā, jo jāveic virkne nepieciešamo priekšdarbu. Aptuveni par pusmetru jāpaaugstina Upes ielas līmenis

posmā no dzelzceļa tilta līdz Dubnas ielas sākumam, lai ūdenslīmeņa celšanās iespēdā netiktu bojāts ceļa segums un traucēta autotransporta satiksmē šajā posmā. Drošības apsvērumu dēļ tiks uzstādīta aizsargbarjera gan Upes ielā, gan pie HES. Pavasarī plānoti arī labiekārtošanas darbi Straumes HES tuvumā.

Vienošanās ar SIA «Mežrozīte» par Dubnas hidroelektrostacijas celtniecību Līvānos toreizējā Līvānu pilsētas dome noslēdza jau 1999. gada 5. jūnijā. Iedzīvotāju attieksme par HES atjaunošanu nebija viennozīmīga, tika lauzti šķēpi par to, vai paaugstinātā gruntsūdeņu līmeņa dēļ neapplūdis Ubagliča iedzīvotāju māju pagrabi un zemes īpašumi.

2000. gada 11. jūlijā dome un SIA «Mežrozīte HES» noslēdza līgumu, kurā iestrādāja arī garantijas Straumes HES ietekmes zonā dzīvojošo iedzīvotāju interesēs. Uzņēmējs gādāja būvniecības uzsākšanai nepieciešamās atļaujas, savukārt līvānieši protestēja pret HES celtniecību, vācot parakstus. Tomēr uzsāktie būvdarbi netika pārtraukti, jo pašvaldība uzskatīja, ka līgums ar SIA «Mežrozīte HES» dot tai iespējas kontrolēt būvniecības un ekspluatācijas procesu un novērst iespējamo kaitējumu iedzīvotāju īpašumiem. Līgums paredz, ka domei ir tiesības apturēt HES darbību, ja tiek pārkāpti līguma nosacījumi.

G.Kraukle

Sporta dzīve pagastā atkarīga no pašvaldības atbalsta

Aglonas pagasts ir viens no retajiem, kurā strādā algots sporta dzīves organizators metodīķis, kā rakstījis padomes štata sarakstos. Šo darbu veic Anatolijs Pupics.

Viņš pats ir aktīvs sportos, brauc uz sacensībām visai tālās vietās, tādēļ var salīdzināt, kāda uzmanība jauniešu un pieaugušo sportam pievērsta citos Latvijas novados. Reti kādā no turienes pagastiem nav sporta darba organizatora, saka Anatolijs Pupics. Pie mums — liels retums. Arī Aglonas pašvaldības deputāti par šāda darbinieka nepieciešamību izlēmuši tikai pirms nepilna pusgada, un sporta metodiķa štata vienībai paredzēta puslikme. Anatolijs Pupics ar isti spor-

tisku aizrautību rīko, organizē un neļauj mierīgi sēdēt mājās pagasta sportiskākajai iedzīvotāju daļai. Augusta sākumā sarīkots Aglonas pagasta čempionāts strībolā. Septembrī bija organizēts Aglonas atklātais čempionāts futbolā, kurā piedalījās daudzas komandas, arī Preiļu un Krāslavas futbolisti. Komanda «Parks» no Preiļiem kļuva par sacensību uzvarētāju. Aglonas pagasta komanda ieguva trešo vietu. Kopumā ar dažādiem nosaukumiem pagastu pārstāvēja piecas komandas.

Septembra nogalē sarīkots stafetu skrējieni par Aglonas ielām. Arī uz to ieradās ļoti daudz komandu. Pirmo vietu ieguva skrējēji, kas pārstāvēja Preiļu 1. pamatskolu. Aglonas vidusskolas 12. klases komanda izcīnīja trešo vietu.

Oktobrī notika Aglonas bal-

vas izcīņa slēpotāju krosā, kurā piedalījās sportisti no Preiļiem, Vārkavas, Daugavpils un, protams, pašu pagasta skolām. Vairākās vecuma grupās, no kurām jaunākajiem dalībniekiem bija vienpadsmit un vēl mazāk gadu, bet vecākajiem — 40 un vairāk gadu, sacentās gandrīz 200 skrējēju. Atkarībā no vecuma un arī dzimuma distanču garums bija dažāds, — 2,5, 3,2 un 5,6 kilometri.

Aglonā savā erudīcijā mērojās arī šahisti. Uz šeit notikušo šaha turnīru bija ielūgti spēlētāji no Malas, kur šaha spēle ir ļoti populāra. Kaut arī ar pirmo vietu mājup aizbrauca kāds šaha meistarkandidāts no kaimiņu rajona Viļāniem, turnīra rīkotāji neskuama. Aglonas pagasta iedzīvotājs Dzintars Matisāns ieguva ceturto vietu. Tuvākajā laikā

iecerēts novusa turnīrs.

Pagastā ir apmēram 25 vīrieši, kas regulāri nodarbojas ar sportu un piedalās sacensībās. Un arī sievietes skaita ziņā no mums neatpaliek, stāsta Anatolijs Pupics.

Sacensību organizēšanai ir vajadzīgi līdzekļi. Pagasta budžetā jau gada sākumā bija paredzēta nauda, kas izlietojama sporta vajadzībām. Par to nopirkti kausi uzvarētājiem, dāvanīņas. Ir taču tik patīkami mājās atgriezties ar taustāmu un redzamu lietiņu, kas liecina, ka sviedri trasē vai laukumā nav lieti velti. Treniņiem sportisti izmanto Aglonas vidusskolas sporta zāli un iekārtas. Protams, gribētos, lai sporta bāze būtu vēl plašāka un bagātāka, saka Anatolijs Pupics, bet vēlme jāsamēro ar pašvaldības iespējām.

L.Rancāne

Saunas pagastā

INVENTARIZĒ PAGASTA IESTĀDES. Saunas pagasta padomes deputāti sēdē izskatīja jautājumu par inventarizācijas veikšanu pagasta padomes iestādēs. Šim nolūkam izveidota komisija, kurā darbojas Elza Elste, Raisa Kuzņecova un Vija Poplavska. Komisija veic inventarizāciju abās pašvaldības skolās, bibliotēkās, medpunktos, tautas namā un padomē. Darbs jāpabeidz līdz 1. decembrim.

APBALVOTI 18 PAGASTA IEDZĪVOTĀJI. Sakarā ar valsts proklamēšanas gadadienu 18 Saunas pagasta iedzīvotājiem piešķirti padomes atzinības raksti. Tos saņēma 12 iedzīvotāji, kas piedalījās barikāžu aizstāvēšanā 1991. gada janvārī, kā arī seši pirmie zemnieku saimniecību dibinātāji. Atzinības raksti tika pasniegti valsts gadadienai veltītajā svinīgajā sarīkojumā.

PIEŠKIRTI PABALSTI MALKAS IEGĀDEI. Padomes deputāti pieņēmuši lēmumu piešķirt vienreizējus pabalstus pagasta vientuļajiem pensionāriem kurināmā iegādei. Pabalsta apmērs ir 15 lati, par šo summu var iegādāties apmēram piecus kubikmetrus atgriezumam pagasta gateros. Nauda piešķirta 79 cilvēkiem. No pagasta budžeta šim nolūkam tiks izlietoti 1185 lati.

VIENREIZĒJI PABALSTI ILGDZĪVOTĀJIEM. Saunas pagastā 53 iedzīvotājiem ir 80 un vairāk gadu. Ar padomes lēmumu viņiem piešķirti vienreizēji gada pabalsti desmit latu apmērā katram. Vienlaikus deputāti nolēmuši pabalstus piešķirt arī politiski represētajām personām. 12 represētie saņēms vienreizēju pabalstu 12 latu apmērā. Šim nolūkam no budžeta atvēlēti 144 lati.

PATEICĪBA PAR DARBA MŪŽU. 12 cilvēki pagastā sasnieguši iespējamo pensionēšanās vecumu, sievietes — 55 un vīrieši — 60 gadus. Pagasta padome nolēmusi viņiem pasniegt dāvanas. To iegādei atvēlēti 120 lati. Pensionāru sveikšana paredzēta 1. decembrī svinīgā sarīkojumā.

SĀK PIEPILDĪT ZIEMASSVĒTKU VECĪŠA DĀVANU MAISU. Saunas pagasta padome šogad Ziemassvētku dāvanu iegādei katram pagasta bērnam atvēlējusi 2,50 latus. Dāvanas saņēms 225 pagasta bērni vecumā līdz 15 gadiem. Pavisam šim nolūkam no budžeta paredzēti 562 lati.

ARĪ DECEMBRĪ SAŅĒMS BEZMAKSAS PUSDIENAS. Sēdē nolemts decembrī apmaksāt Salas un Priekuļu pamatskolas skolēnu pusdienas. Piešķirti 307 lati.

APMAKSĀ PACIENTU NODEVU. Sešiem Saunas pagasta iedzīvotājiem kompensēta pacienta nodevas maksa 50 procentu apmērā. Šim nolūkam atvēlēti 104 lati.

Rudzātu pagastā

ŠOGAD PABALSTOS IZMAKSĀTI PIECI TŪKSTOŠI LATU. Rudzātu pagasta padomes darbinieki sagatavojuši ziņojumu par izlietotajiem līdzekļiem šī gada desmit mēnešos pašvaldības pamatbudžeta ietvaros.

Rudzātu ciemata iedzīvotāju vajadzībām ir iegādāti 16 atkritumu konteineri par Ls 1280. Lūznieku ceļa remontam uz speciālo internātskolu un ceļam Piļupsalā ir iztērēti 711 lati. Laikā no aprīļa līdz jūnijam Romas katoļu draudzes Rudzātu baznīcai piešķirti līdzekļi apkures katla iegādei 300 latu apmērā, altārim — 500 lati. Rudzātu vidusskolai uzlikts jumts par Ls 8700. Pagasta iedzīvotājiem nebūtu pamata žēloties, jo pabalstos šī gada 10 mēnešos izmaksāti Ls 4974, tajā skaitā, vientuļajiem pensionāriem malkas iegādei — Ls 50, bērnu pabalstiem — Ls 800, skolēnu brīvpusdienām — Ls 389, skolēnu ēdināšanas dotēšanai — Ls 1145, ārstēšanās izdevumiem — Ls 811, politiski represētajiem — Ls 200, mācību olimpiāžu uzvarētājiem — Ls 256, absolventiem (9. un 12. klase) — Ls 130, pensionāriem, kas 2001. gadā devās pensijā, Ls 50 tika izsniegti pensionāru ballē, cita veida pabalstos izmaksāts 281 lats. No šogad plānotajiem ieņēmumiem (Ls 148 294) pagasta budžetā ir ienākuši Ls 119 478. Kavējas nekustamā īpašuma nodokļa iemaksas. No plānotajiem Ls 16 180 iemaksāta mazāk kā puse — tikai Ls 7820. Izdevumu daļā tika plānoti izdevumi Ls 148 674 apjomā, bet reāli 1. novembrī bija izlietoti Ls 106 726. Budžeta līdzekļu atlikums gada sākumā bija Ls 6380, plānots, ka nākamā gada sākumā tas varētu būt Ls 6000.

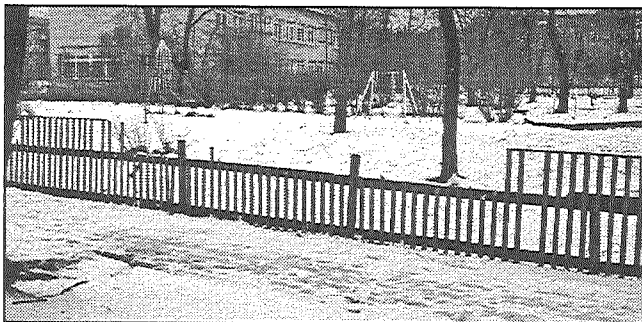
TRAIPS

Izklaide mūsdienu gaumē

Attēlā redzamais žogs ieskauj kādreizējā Preiļu 1. bērnu dārza teritoriju. Kamēr pirmsskolas vecuma bērnu izglītības iestādē ik dienas skanēja mazuļu balsis, teritorija ar savu sakoptību priecēja garāmgājēju acis katrā gadalaikā. Diemžēl pašlaik rodas iespāids, ka pagalmi un žogs tam apkārt pārvēršas par jauniešu izklaides un pārlieku mutulojošas enerģijas izlādes vietu. Aizgājušās vasaras laikā pa vienai vien tika salauzta

zaļi krāsotās žoga listītes. Vienu var teikt droši — ja sākumā žogs izskatījās robu robežiem, tad tagad viss ir «nostrādāts» godam, līdzieni un smuki.

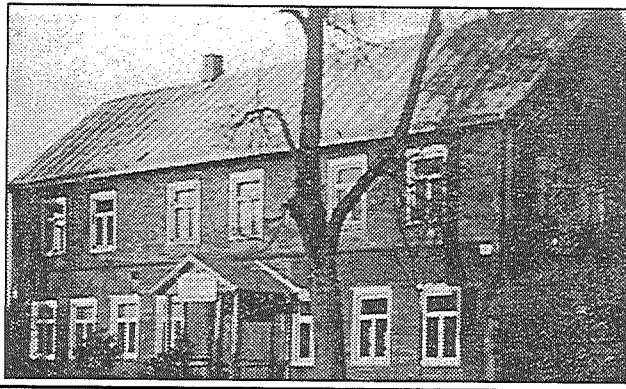
Negrasos izpildīt ne policijas inspektora, ne arī pedagoga funkcijas, jo žurnālistiem savs darbs darāms. Lai policisti meklē vainīgos, bet skolotāji lai viņus rāp un audzina (uzdrošinot apgalvot, ka ne jau Preiļu pieaugušie iedzīvotāji vainīgi žoga izdemolēšanā, bet gan jaunieši, kuriem pa-

tiešām nav kur likt savu enerģiju). Mans uzdevums — fiksēt notikušo un pievērst tam uzmanību. Varbūt paspēsīm rī-

koties laikus, lai šādas jauniešu izklaides nepāraugtu kādā nopietnākā likumpārkāpumā.

L.Kirillova

● Preiļu pilsētas ebreju pamatskolas ēka Raiņa bulvārī. Viena no retajām muzeja rīcībā esošajām fotogrāfijām, kas stāsta par ebreju skolas vēsturi.

Pa Raiņa bulvāri — vēstures ceļos

Turpinājums. Sākums 27. oktobra, 3. un 10. novembra numuros.

Valsts politika mazākumtautību skolu attīstībā 30. gados

Atvērt atsevišķas mazākumtautību skolas Latvijā 30. gados atļāva, ja skolā bija vismaz 30 bērni. Latgales iedzīvotāju materiālais stāvoklis, salīdzinot ar citiem novadiem, bija sliktāks, tāpēc ne visi skolas vecuma bērni varēja apmeklēt mācību iestādi. No 1935. gada iedzīvotāju skaitīšanas datiem izriet, ka septiņu gadu vecumā skolu apmeklēja 20,47 procenti bērnu, vienpadsmit gadu vecumā — 89,20 procenti, bet četrpadsmit gadu vecumā — 56,75 procenti.

Skolēnu nacionālais sastāvs Latgales lauku skolās procentuāli no kopējā bērnu skaita vecumā no astoņiem līdz četrpadsmit gadiem bija sekojošs. 1930. gadā skolas apmeklēja 72,26 procenti latviešu bērnu, 61,82 procenti krievu bērnu, 67,46 procenti baltkrievu bērnu un 75,31 procenti poļu bērnu.

Istenojot politiku par mazākumtautību izglītību viņu dzimtajā valodā un ņemot vērā iedzīvotāju nacionālo sastāvu, Preiļos bez sešklasīgās pamatskolas darbojās arī Preiļu pilsētas krievu un ebreju pamatskolas.

Krievu pamatskolu likvidē mazā audzēkņu skaita dēļ

Preiļu pareizticīgo draudzes skola tika atvērta 1888. gadā un darbojās ierētās telpās. Skolas atvēršanu ierosinājis un par to rūpējies apriņķa priekšnieks. Pirmais skolas pārzinis, pareizticīgo draudzes mācītājs un pirmais skolotājs bijis latvietis A.Prūsis.

Preiļu krievu sešklasīgā pamatskola uz pareizticīgo draudzes skolas bāzes tika izveidota 1921. gadā. Tā darbojās par pašvaldības līdzekļiem 1903. gadā celtā ēkā Raiņa bulvārī 9. Preiļu vēstures un lietišķās mākslas muzeja dokumentos ir liecības, ka, piemēram, 1921./1922. mācību gadā šajā skolā mācījās 81 bērns. No 1922. līdz 1936. gadam skolā strādājuši deviņi skolotāji, no kuriem trīs — Olga Treps, Milda Krusts un Antons Dzenis — bijuši latvieši, bet pārējie — skolas pārzinis Mārtiņš Antipenko, skolotāji Olga Antipenko, Aleksejs Orlovs, Marija Tuhta, Marija Pastors un Valentīne Fišere — lielkrievi. Vienīgi Aleksejam Orlovam bijusi augstākā universitātes izglītība.

Arhīva fondos ir saglabājusies atskaite ar precīzu skolēnu skaitu. Tā, piemēram, 1929./1930. mācību gada krievu sešklasīgajā pamatskolā mācījās 164 bērni, no

kuriem 99 bija zēni un 65 meitenes. Mācību gadā bija 183 dienas. 1936. gadā krievu pamatskola tika slēgta, bet tās vietā atvērta Preiļu pilsētas sešklasīgā pamatskola ar latviešu mācību valodu. Šāds lēmums tika pieņemts sakarā ar to, ka skolēnu skaits strauji saruka. 1936./1937. mācību gadā krievu klasītes tika atvērtas Preiļu pagasta sešklasīgajā skolā. Par skolotājiem krievu klasēs strādāja Mārtiņš Antipenko un Olga Antipenko.

No ebreju skolas vēstures

Preiļu pilsētas ebreju sešklasīgās pamatskolas priekštece bija Preiļu vīriešu draudzes skola, kuru dibināja 1904. gadā. Skola bija domāta zēniem, bet tajā tomēr tika uzņemtas arī meitenes. Vienā klasē bijušas trīs bērnu grupas. Mācības — bezmaksas. 1904./1905. mācību gadā skolu apmeklējuši 32 zēni un 30 meitenes, pēc tautības visi ebreji. Ebreju jaunieši alkūši izglītības, jo, piemēram, 1910. gadā telpu trūkuma dēļ skolā trīs zēni un piecas meitenes nemaz nav uzņemtas.

Ebreju sešklasīgā pamatskola atvērta 1920. gadā. Sākumā tai atsevišķas telpas nebija ierādītas un mācības pēcpusdienās notika Preiļu pagasta sešklasīgās skolas ēkā Daugavpils ielā 24. Skolas pirmā pārzine bija Tauba Feldmans, bet par skolotāju strādāja Ļubova Feldmans. Abu skolotāju atalgojums bija 1122 rubļi mēnesī.

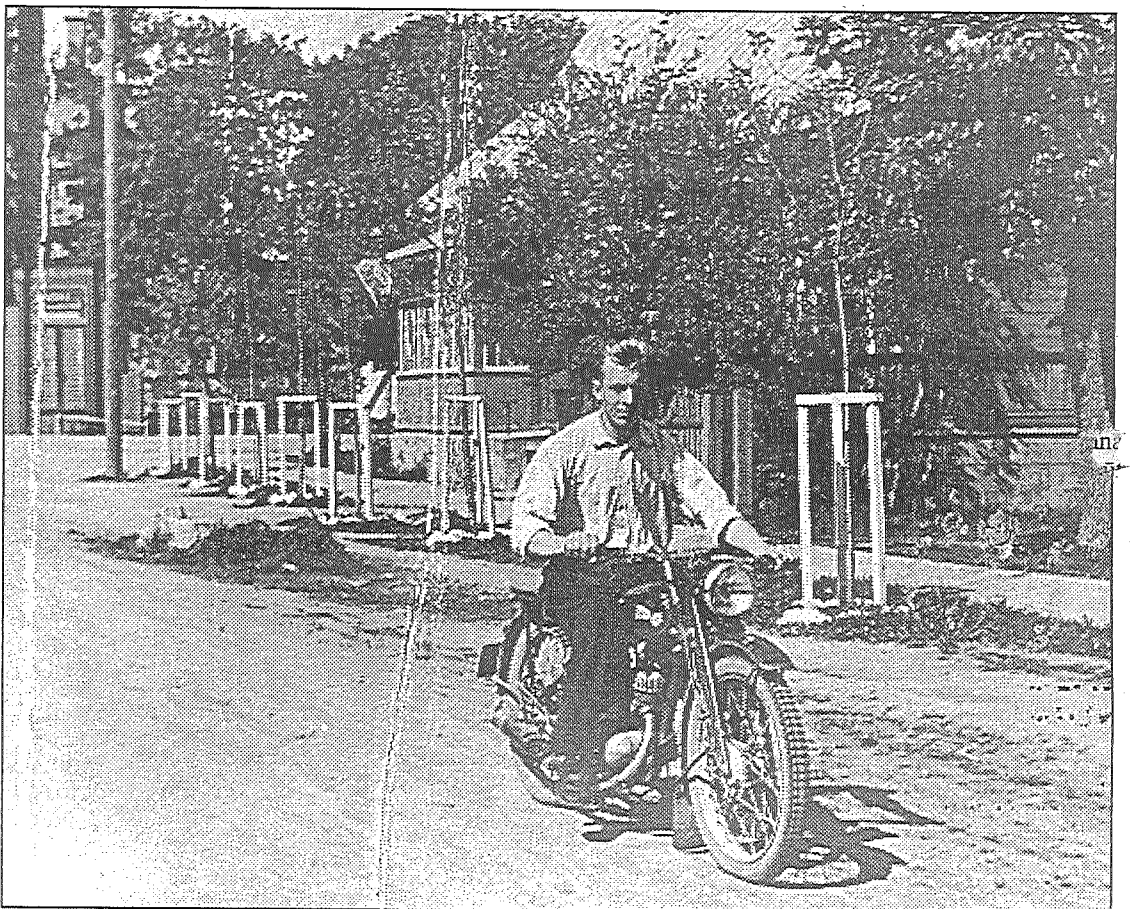
No 1921. līdz 1924. gadam par skolas pārzini strādāja Ļubova Feldmans, bet par skolotājiem Olga Trejs un Leiba Zelikmans. Sākumā skolēnu skaits strauji pieauga, tā 1920./1921. mācību gadā skolā bija 45 audzēkņi, nākamajā — 106, bet aiznākamajā — 120 bērni.

1921. gada rudenī skolai ierādīja atsevišķas telpas. Iepriekš minētā māja piederēja Preiļu iedzīvotājam Pēterim Pastaram. Šajā ēkā ebreju skola atradās līdz 1928./1929. mācību gadam, turpmākos piecus gadus skola izmītinājās Raiņa bulvārī 18 Seimaņa Volonta mājā, bet no 1933./1934. mācību gada sākuma — atkal Pētera Pastara mājā Raiņa bulvārī 10. Skolai bija atvēlētas 12 telpas (četras klašu istabas, vingrošanas zāle, sešas telpas skolotāju un viena — apkalpotāju dzīvokļiem). Savas zemes skolai nebija, arī internāta nebija. No 1924. līdz 1929. gadam skolas pārzinis bija Rahuņiņš Sima Kilovs, vēlāk Leiba Zelikmans. Par skolotājiem strādāja Fruma Gurevičs, Pesa Bluzma, Pēteris Grinmanis un citi.

Skola strādāja pēc Izglītības ministrijas apstiprinātiem stundu plāniem. Latviešu valodas, Latvijas vēstures un Latvijas ģeogrāfijas mācības notika latviešu valodā.

● Grupa Preiļu krievu sešklasīgās pamatskolas audzēkņu un skolotāju klasē. 1938. gads.

● Jau 40. gados Preiļi ir bijuši pilsēta ar visām tehnikas laikmeta sākumam raksturīgajām iezīmēm. Tas nekas, ka Raiņa bulvāris vēl puteklains un bez asfalta....

Vēl ebreju bērniem mācīja ticības mācību un «žīdu vēsturi», ivritu un idišu, matemātiku, dabas zinības (ieskaitot fiziku un ķīmiju), apkārtnes mācību, glitrakstīšanu, zīmēšanu, dziedāšanu, rokdarbus un vingrošanu.

Arhīvu materiālos ir ziņas par skolēnu skaitu. Interesanti, ka laikā no 1922. līdz 1937. gadam praktiski katru mācību gadu meiteņu skolā bijis vairāk nekā zēnu, piemēram, 1930./1931. mācību gadā no 125 audzēkņiem tikai 49 bijuši zēni, pārējās — meitenes.

Skolu stingri uzraudzījuši un tās darbību kontrolējuši Izglītības

ministrijas pārstāvji un citas amatpersonas — izglītības ministra biedrs D.Jaudzems, Tautskolu direktors K.Melnalksnis, izglītības ministrs A.Ķēniņš, izglītības ministrs profesors L.Adamovičs un citi.

Preiļu krievu un ebreju pamatskolas līdz 1926. gadam uzturēja Preiļu pagasta pašvaldība. 1926. gada 3. maijā pagasta valde griezās ar lūgumu Daugavpils apriņķa pašvaldības likvidācijas valdē ar lūgumu, lai tā paziņo, kuru skolu uzturēšana jānodod Preiļu miestam. Jautājums izskatīts pēc mēneša. Tiek nolemts, ka krievu

un ebreju skolas nododamas Preiļu miestam, miesta valdei uzdots paredzēt attiecīgus līdzekļus šo skolu uzturēšanai.

Preiļu krievu un ebreju sešklasīgās pamatskolas apmeklēja ne tikai pilsētas iedzīvotāju bērni, bet arī zēni un meitenes no tuvākajiem pagastiem — Jasmuižas, Kapriņu, Vārkavas, Galēnu un Silajāņu.

Turpinājums sekos.
L.Kirillova

Publikācijā izmantoti Preiļu vēstures un lietišķās mākslas muzeja materiāli

Sadarbībā ar Eiropas Komisijas Delegāciju Latvijā

EIROZINĀS

Nobela prēmija Eiropas pretvēža zinātniekiem

2001. gada Nobela prēmija tika piešķirta diviem britu zinātniekiem — Polam Nersam, Impērijas vēža pētniecības fonda ģenerāldirektoram, un Timam Hantam, Šūnu cikla kontroles laboratorijas doktoram — kā arī ASV profesoram Li Hartvelam par viņu darbu vēža šūnu pētniecībā, tā vēstīts Nobela fonda interneta mājas lapā.

Vēža slimību ārstēšana ir viena no ES zinātnieku prioritātēm, un tā tiek atbalstīta no ES budžeta. Apbalvotais pētījums var novest pie jaunām vēža slimību ārstēšanas metodēm.

Pieauguša cilvēka organisms sastāv no apmēram 100 triljoniem šūnu, kas radušās no vienas apauglotas olšūnas. Milzīgs skaits šūnu dalās, lai aizvietotu atmirstošās. Šūnu cikls ietver šūnas augšanu, hromosomu dubultošanu un to sašķirošanu jaunajām šūnām un šūnas sadalīšanos divās. Nobela prēmijas laureāti ir identificējuši tās molekulas, kuras regulē šūnu ciklu gan augos, gan dzīvniekos un cilvēkos. Kā zināms, tieši šūnu cikla kontroles defekti noved pie vēža šūnu veidošanās.

Eiropā naktīs veikalos alkoholu netirgo

Uz alkoholismu Eiropas Savienības (ES) direktīvas un normatīvi noraugās daudz pielaidīgāk nekā uz smēķēšanu, narkomāniju, vides piesārņojumu vai pārtikas drošību.

Pagaidām nav pasludināts arī ES locekļu morāles kodekss, un vienīgie ierobežojumi skar alkohola reklāmu bērniem un jauniešiem.

Valmierieši bija pirmie

Kā zināms, 1999. gada rudenī Valmieras deputāti visai negaidīti pieņēma lēmumu par alkohola tirdzniecības aizliegumu nakts stundās. Tas stājās spēkā 2000. gada 1. februārī. Latvijā valmierieši bija pirmie, kuri ķērās pie smagās problēmas risinājuma ar konkrētu rīcību.

22. oktobrī narkologs Jānis Caunītis kārtējoreiz atgādinājis valdībai par jūlijā pieņemto solīto valsts politiku alkohola jomā... Tātad izdevīgāk ir nepieņemt. Valmierieši rīkojās paši. Protams, daudzus šī ziņa izbrīnīja jau tāpēc vien, ka šī Vidzemes pilsēta nebūt nebija tā «dzeršanas postā slīgstošākā» mūsu valstī. Arī bezdarbs te nebija tik sāpīgs kā, piemēram, Latgalē, kur abas šīs problēmas dažkārt tika pat saistītas. Tā jau pieņemts uzskatīt, ka dzeram divos gadījumos: liela prieka vai absolūtas bezcerības situācijā.

Atkārtotu uzmanību Valmieras sev pievērsa, kad aptuveni pirms gada jaunieceltais pašvaldību ministrs Jānis Krūmiņš par savu pirmo pienākumu uzskatīja tieši šī lēmuma apstrīdēšanu. Valmierieši spiedienu izturēja.

Galvenā rūpe — jaunieši

Māris Kučinskis, Valmieras mērs: «Dažs iebildīs, ka Krievijā dzer daudz trakāk un stipros dzērienus pat naktī vai katrā kioskā var nopirkt. Uz šī fona Valmierā tiešām varētu likties paradize. Taču mēs izvēlējamies citu atskaites punktu — Eiropas valstis. Lielākajā Eiropas valstu daļā naktīs veikalos netirgo alkoholu.

Mūsu galvenā rūpe bija jaunieši, jo apzinājāmies, ka vecāku ļaunu iesīkstējušos dzeršanas paradumus mainīt ir maz cerību. Gribējām tieši viņus orientēt citādi izkļaut. 1999. gadā Valmierā atvērām arī jaunatnes centru «Vinda», kurā centāmies koncentrēt līdz tam izmētātos interešu pulciņus. Turklāt šajos pulciņos «iepludinājām» arī nelabvēlīgos pusaudžus, lai, integrējoties normālā vidē, viņiem pavērtos mazliet cits skats uz dzīvi.»

Grādīgie dzērieni — īpaša prece

Pasaulē, kur brīvais tirgus eksistē daudz senāk nekā Latvijā, alkohols jau sen ierindots «special

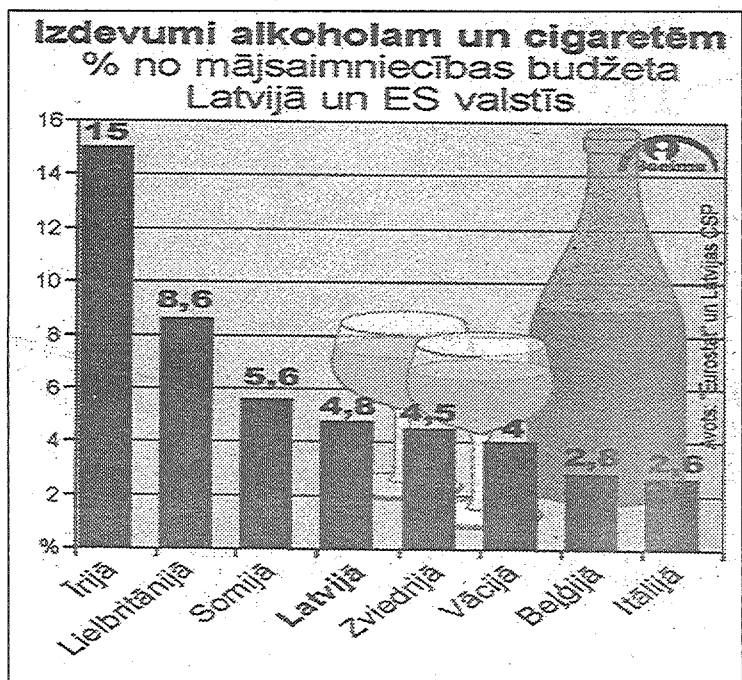
commodity» (īpašas preces) kategorijā, uz kura realizāciju tomēr attiecas īpaši noteikumi. Turklāt šie ierobežojumi var būt visatšķirīgākie — gan vietas un laika ziņā, gan tēru (darba un formas apģērba nēsātājiem dzert neklātos), arī pasākuma specifikas (masu pasākumi, sporta sacensības) ziņā. Patīk tas protestētājiem vai ne, bet statistika liecina, ka valstīs, kurās eksistē valsts politika alkohola tirdzniecības jomā, stipro dzērienu patēriņš samazinās par 30 procentiem.

Dažu valstu pieredze

Kamēr citviet Latvijā vēl gudro — sekot valmieriešu paraugam vai ne, ielūkosimies dažādu Eiropas valstu konkrētā pieredzē.

VĀCIJAS iedzīvotāji jau izsenis bijuši slaveni alus dzērāji, tāpēc stiprā alkohola lietošanas tradīcijas te nerada tik skarbas problēmas kā citviet. Tomēr nakts tirdzniecība veikalos nav iespējama tāpēc vien, ka Vācijā nav Latvijai raksturīgo diennakts veikalu. Taču alkoholu naktīs iespējams nopirkt degvielas uzpildes stacijās. Alu un vīnu veikalos drīkst iegādāties no 16, bet spirtotos dzērienus no 18 gadu vecuma.

FRANCIJĀ cieņā allaž bijuši labi vīni un izcils konjaks. Varbūt tāpēc te nav pieņemti strikti ierobežojumi par alkohola tirdzniecības vietām un nedēļas dienām. Toties laika ierobežojumus drīkst

noteikt katrā vietējā vara. Taču atšķirībā no Vācijas pat degvielas uzpildes stacijās alkoholu nedrīkst pārdot no 22 līdz 6 rītā. Kā saprotat, arī šeit nav diennakts veikalu. Alkoholu gan pārdod jau no 16 gadu vecuma.

NORVĒGIJĀ lepojas, ka viņu zemē ieviesta viena no stingrākajām alkoholisko dzērienu lietošanas uzraudzības sistēmām Eiropā. Valsts monopols alkohola tirdzniecībā šeit pastāv jau kopš 1922. gada, un privāto tirgotāju ekonomiskās intereses šajā jomā ir ierobežotas līdz maksimāli pieļaujamam līmenim.

Dzeršanas ierobežošanai kalpo arī augstais akcīzes nodoklis alkoholam.

Spirtotos dzērienus Norvēģijā drīkst iegādāties no 20, bet «vieglos» dzērienus — no 18 gadu vecuma. Stipros dzērienus šajā zemē pārdod no pulksten 9 līdz 17, sestdienās — tikai līdz 13, bet svētdienās alkoholu netirgo. Īpaši noteikumi attiecināti uz kafējnicām, viesnīcām, kuģu un lidmašīnu satiksmes līdzekļiem, kur alkoholu drīkst sākt dzert tikai no 13, bet pat tur svētdienās šī izprieca tiek liegta.

D.Oliņa

STATISTIKA

Degviela turpina sildīt gaisu

Klimata pārmaiņas, toksisko vielu izplatība, gaisa un ūdens piesārņojums, skābās augsnes, nafta pludmalēs un jūrā, resursu izsīkums un atkritumi — tie visi liecina: TE DARBOJAS CILVĒKS. Eiropas Savienības statistikas birojs «Eurostat» apkopojis cilvēku darbības ietekmi visā daudzveidībā.

Pēdējo 15 gadu laikā enerģijas patēriņš ES palielinājies par 16%, bet dramatiski — Portugālē (par 85%), Spānijā (par 50%) un Irījā (par 48%). Vienīgā, kas spējusi samazināt enerģētisko resursu patēriņu, ir Vācija (-4%). Mazs tas ir Zviedrijā (+3%) un Luksemburgā (+4%).

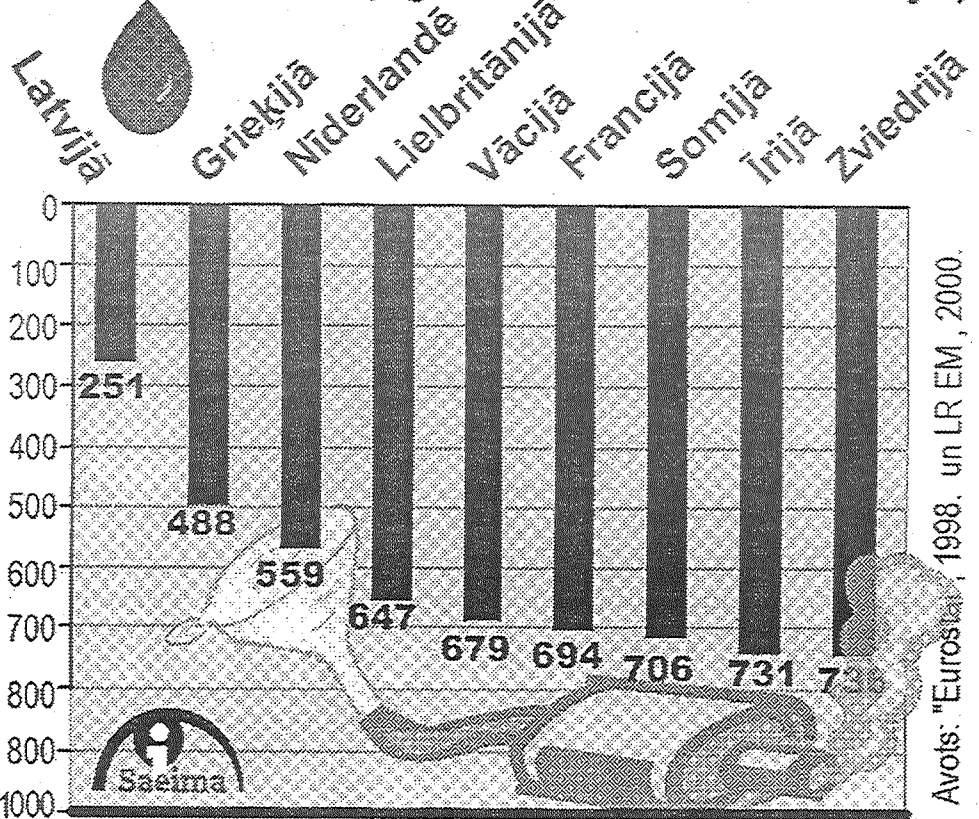
Nākamais lielākais dabas piesārņotājs aiz rūpniecības atkritumiem un mājokļu apkures ir transporta izplūdes. Visā ES ir palielinājusies mobilitāte, kas par 45 procentiem kāpinājusi benzīna un dīzeļdegvielas patēriņu. Iestāšanās ES ir stiprinājusi Portugāles potenciālu, kas ir prasījis divkārt lielāku

naftas produktu tēriņu, līdzīgi Spānijai un Irījai. Luksemburgas rekordlielais degvielas patēriņš — gandrīz 3000 kg degvielas uz cilvēku — ir skaidrojams ar lētāku benzīnu nekā kaimiņvalstīs, kur uzpildīties brauc vācieši, franči un beļģi.

Eiropas Savienībā viens iedzīvotājs gadā nobrauc vidēji 648 kg degvielas (sasummējot kā personīgo, tā sabiedrisko transportu, tā arī kravu pārvadājumus tērēto). Tas ir pusotrtreiz vairāk nekā 1985. gadā.

Latvijā pērn tika «sadedzinātas» 595 tūkstoši tonnu dīzeļdegvielas un benzīna, kas salīdzinājumā ar diviem iepriekšējiem gadiem ir par piektdaļu mazāk. Pārēķinot uz iedzīvotāju skaitu (kurš arī ir samazinājies), pērn uz vienu iedzīvotāju «nobrauks» 251 kilograms, tas ir par 50 kilogramiem mazāk nekā pirms diviem gadiem. Šī tendence, kam ir ekonomiskas nabadzības, nevis izaugsmes raksturs, Latviju padara videi un iedzīvotāju veselībai draudzīgāku nekā pārējās ES valstis.

Benzīna un dīzeļdegvielas patēriņš transportam (kg uz vienu iedzīvotāju)

Avots: "Eurostat", 1998. un LR EM, 2000.

APSVEIKUMI

26. novembris — Konrāds, Sebastians.
 27. novembris — Lauris, Norberts.
 28. novembris — Rita, Vita, Olīta.
 29. novembris — Ignats, Virginija.
 30. novembris — Andrievs, Andrejs, Andris.
 1. decembris — Arnolds, Emanuels.
 2. decembris — Meta, Sniedze.

Daudz laimes, mazo gaviļņiek!

15. novembrī dzimšanas dienu svinēja bērnodarza «Pasaciņa» audzēknis **EGILS BIVBĀNS**. Nu jau viņš kļuvis par četrgadnieku. Zēnam ļoti patīk zīmēt, bet, kad izaugs, viņš domā strādāt gaterī vai kļūt par automašīnas šoferi. Jau tagad Egils bieži vien brauc ar mašīnu, par stūri izmantojot pusdienu šķīvi. Mājās Egilam ir mazs, miļš brālītis, kurš pagaidām tikai guļ, ēd un vingro — kustina rociņas un kājiņas. Vislabāk jubilāram garšo pankūkas un cepumi, bet ļoti negaršo putras. Labākais Egila draugs ir Aivis.

Šodien, 24. novembrī septītā dzimšanas diena ir **VITĀLIJAM JERMOLAJEVAM** («Rūķīši»). Vitālijs pēc dabas ir priecīgs, gandrīz vienmēr viņš smaida, sevišķi, kad spēlējas ar savu labāko draugu Marku. Vitālijs saka, ka visvairāk viņam interesē celtniecības lietas, daudz laika zēns pavada, būvējot mājas no klučiem. Audzinātāja jubilāru uzliela kā ļoti rūpīgu un centīgu zēnu, kuram padodas aplikāciju veidošana un zīmēšana. Nākotnes plāni Vitālijam saistās ar tehniskām lietām, viņš gribētu kļūt šoferis. No ēdieniem Vitālijam negaršo zupas.

18. novembrī sesto dzimšanas dienu sagaidīja bērnodarza «Rūķīši» audzēknis **ANDRIS SPĀRĀNS**. Viņa labākais draugs grupiņā ir Didzis, savukārt no meitenēm — Linda. Dzimšanas dienā Andris saņēmis grāmatu ar visu grupiņas bērnu zīmējumiem, kā arī binokli. Zēns labprāt spēlējas ar klučiem, mājās viņam ir krietni daudz lego kluču. Diezgan bieži Andris rotaļām izvēlas dažādas spēļu mašīnas, jo dienās grib kļūt par šoferi. Viņam garšo saldējums un tortes, bet brīvdienās Andris palīdz vecākiem mājas darbos, piemēram, nomazgā traukus.

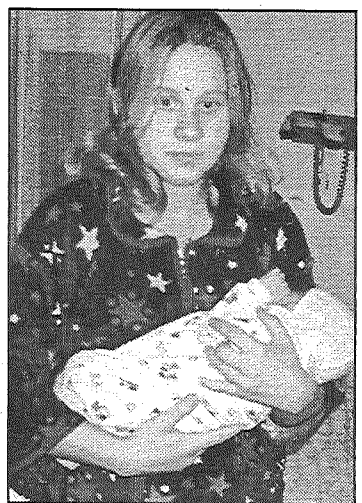
SANDIS MALIŠEVS («Rūķīši») piekto dzimšanas dienu svinēja 21. novembrī. Sandim ir maza māsiņa Elina, kurai vēl ir tikai gadiņš, bet bērnodarzā zēna labākais draugs ir tēvas biedrs Didzis. Sandis ēd visu, ko dārziņā dod, taču sevišķi viņam garšo gaļas ēdieni — kotletes un mērces, protams, arī saldumi puisim lieliski iet pie sirds. Kad izaugs liels vīrs, Sandis ir nolēmis kļūt par policistu un ķert bandītus.

Bērnodarza «Rūķīši» audzēkne **IEVA KRAVALE** 24. oktobrī nosvinēja sesto dzimšanas dienu. Meitene stāsta, ka viņas miļākās rotaļlietas ir lelles, bet, kad izaugs liela, Ieviņa gribētu kļūt par dziedātāju. Viņa kopā ar mazo māsiņu Evitu, kura arī iet bērnodarzā, dzied bērnu vokālajā ansambli «Cālis». Ieva nesēn piedzīvojusi priecīgu notikumu — viņa iemācījies lasīt, un jaunā nodarbošanās meitenei ļoti, ļoti patīk. Tagad Ieva var izlasīt pasaku mazajai māsiņai. Rīta apļa laikā, kad grupiņas bērni sūta novēlējumus saviem miļajiem cilvēkiem, Ieva māsiņai novēl jauku dienu dārziņā, lai nebūtu skumji un būtu jautri.

MELDRA TRŪPA («Pasaciņa») 24. novembrī svin savu ceturto dzimšanas dienu. Viņa dzied ansambli «Lāsītes», ļoti skaisti dejo. Laba un paklausīga meitene, kura laiku pa laikam audzinātāju un draugus mēdz iepriecināt ar kādu dziesmiņu, piemēram, «Ciku caku caku, šuju lellei jaku». Audzinātāja grupiņā izveidojusi labo darbu maisiņus, kur ar zvaigznīti tiek atzīmēts katrs bērna labais darbiņš, Meldras labo darbu maisiņā zvaigznīšu esot ļoti daudz. Kad būs pieaugusi, Meldra domā strādāt par skolotāju un mācīt bērniem klavierspēli.

Rušonas pagasta iedzīvotājas **Marinas Jurkjānes** meitiņa piedzima 16. novembrī. Marina un mazulītes tētis **Jānis** meiteni nosaukuši par Sabīni. Meitene nāca pasaulē ģimenes dzemdībās, viņa saviem vecākiem ir pirmais bērns. Sabīne ir arī pirmais mazbērns abām vecvecāku ģimenēm: Jefrosinijai un Vladimīram, Alīnai un Jāzepam. Meiteni kristīs Aglona bazilīkā.

Marina pateicības vārdus teica ārstei Svetlanai Morozovai un pārējiem dzemdību nodaļas darbiniekiem.

Preilietes **Lauras Ķemzānes** pirmais bērniņš — puisītis — piedzima 16. novembrī. Kopā ar jaundzimušā tēti **Andri** jaunā māmiņa domā, kādu vārdu bērnam izvēlēties. Puisīti kristīs Preiļu baznīcā.

Mazulītis ar savu piedzimšanu vecmāmiņu godā iecēlis Sandru un Veru.

Laura par atbalstu un palīdzību pateicās ārstei Svetlanai Morozovai un vecmātei Aleksandrai.

Mazā cilvēka pirmie soļi

Kad bērnam jāsāk staigāt? Uz šo jautājumu viennozīmīgi atbildēt nav iespējams. Daži mazuli sāk staigāt jau desmit mēnešu vecumā, taču lielākā daļa bērnu pirmos soļus sper ap gada vecumu, bet dažkārt arī pusotra gada vecumā. Speciālisti atzinuši, ka staigājami kresliņi un citas papildus ierīces nekādi neietekmē bērna vēlmi un varēšanu staigāt. Biežākā vecāku kļūda ir sava mazuļa salīdzināšana ar kāmiņu vai draugu bērniem, kuri sākuši staigāt nepilna gada vecumā.

■ Parasti paiet vismaz pāris mēneši no pirmā soļa līdz brīdim, kad bērns iemācās stabili noturēt līdzsvaru.

■ Staigāšanas māksla diemžēl ir saistīta ar krišanu. Nebaidieties un pārāk nežēlojiet mazuli, kad tas ir pakļupis, citādi bērns staigāšanu uztvers kā pārāk bīstamu nodarbi.

■ Bērna pirmos apavus labāk nepērciet tirgū, bet gan specializētajos apavu veikalos, kur tie gan būs dārgāki, toties nebūs jāuztraucas, ka bērnam nekvalitatīvu apavu dēļ veidojas plakanā pēda. Pirmajiem apaviem jābūt izstrādātiem no dabīgas ādas ar saturošu potītes daļu.

■ Kolīdz mazulis ir iemācījies stingri nostāvēt kājās, nolieciet istabā ik pa gabaliņam kādu palielāku priekšmetu — krēslu vai virtuves soliņu, un tad aiciniet pāriet bērnu no viena soliņa pie otra, pakāpeniski palieliniet atālumu starp soliņiem.

■ Līdz ar bērna pirmajiem soļiem vecāku mierīgajai dzīvei ir pienācis gals — bērns apkārtējo pasauli sāk uztvert no cita redzes punkta. Tagad viņš var nokļūt visur, kur viņam šķiet interesanti, un paņemt to, ko gribas. Parūpējieties, lai bērna rokās nenonāk mazi un bīstami priekšmeti.

■ Sekojiet, lai uz plīts esošo katlu un pannu rokturi vienmēr būtu pavērsti pret sienu, bet elektriskā sadzīves tehnika un naži novietoti bērnam nesasniedzamā augstumā.

■ Neaizmirstiet par asiem galdu un citu mēbeļu stūriem. Ja mājās ir kāpnes, laiks ierīkot to galos aizveramus vārtiņus, ko mazulis nevarētu tik viegli attaisīt.

(Pēc preses materiāliem)

Audz laimīgs, mazais!

PAR VISU KO...

SPORTS

Skrējienā pa Ubaglici — 70 dalībnieki

18. novembrī Līvānu pilsētas vēsturiski senākajā vietā — Ubaglicī vienpadsmito reizi tika dots vieglatlētikas sezonas izskaņas starts. Skrējienā piedalījās dalībnieki no Salaspils, Preiļiem, Jersikas un Līvānu novada — kopskaitā 70, informē Līvānu novada sporta un masu pasākumu organizatore Mārite Vilcāne.

Ziemīgie laika apstākļi skrējējus nebaidīja. Pirmie uz starta līnijas devās skrējiena pamatdisciplīnas (8 km) dalībnieki vīrieši, veterāni un juniori. Uzvaru pārliecinoši izcīnīja Vjačeslavs Grigorjevs, otrs Arvils Bušmanis un trešais Askolds Bušmanis. Veterāniem vietu sadalījums šāds — Jānis Važņevičs, Aivars Žugris, Juris Jansons, junioriem — Lauris Repše. Juniorēm pamatdisciplīnā (4 km) pārliecinoši uzvarēja Līga

Švirkste, otrā Margarita Šķlāra, sievietēm — Maija Ancāne, bet veterānēm — Mārite Vilcāne.

Visjaunākie sacensību dalībnieki, 1993. gadā dzimušie un jaunāki, sacentās 800 metru distancē. Par uzvarētājiem kļuva Līga Mūrniece, Līva Čingule, Aiga Sīpola, Nauris Mālnieks, Renārs Trubačs, Armands Treide. 1991. - 1992. gadā dzimušie (800 m) — Dace Saldaka, Inna Prokofjeva, Ludmila Juhņeviča, Rolands Švirkstis, Agris Boļšakovs, Mārtiņš Švirkstis. 1989.-1990. gadā dzimušie (1000 m) — Karīna Bo-reiko, Kristīne Bogdanova, Dana Bušmane, Aigars Indrikovs, Dmitrijs Ustinovs, Mārtiņš Čingulis. 1987.-1988. gadā dzimušie (2 km) — Aija Čača, Anita Kursīte, Ēvita Laugale, Guntars Belovs, Jānis Gaiduks, Renārs Valdonis. 1985.-1986. gadā dzimušie (2 km) — Anna Švirkste, Ginta Muceniece, Uldis Brovackis, Valērijs Gasperovičs, Nodars Šabazovs.

Sacensību izskaņā 1 km distancē uz starta stājās tautas skrējiena dalībnieki (bez vecuma ierobežojuma). Skrējējus vērtēja kompetenta žūrija. Nominācijā «saistošākā tehnika» uzvarēja Jānis Gaiduks, «atraktīvākais skrējējs» — Līva un Valdis Činguli, «visjaunākais skrējējs» — Dāvis Skrimblis, «viscienījamākā vecuma skrējējs» — Leonīds Valdonis, «viltīgākais skrējējs» — Jānis Ondzulis, «saliedētākā grupa» — Ēvita Laugale, Klinta Vanaga, Sindija Stikāne. Pēc skrējiena dalībnieki cienājās ar karstu tēju un cepumiem. Uzvarētāji saņēma Līvānu novada domes, kokzāģētavas «Upmaļi», Līvānu centra aptiekas un i.u. «Paula 3» dāvētās balvas. Sacensību organizatori pateicas tiesnešiem, Līvānu policijas nodaļai, zemessardzes 35. bataljonam, Līvānu dzīvokļu un komunālās saimniecības uzņēmumam, kā arī mūzikas skolai par palīdzību skrējiena organizēšanā.

Galda spēļu rezultāti

Izspēlētās Līvānu novada galda spēļu čempionāta sekojošās kārtas. Galda tenisā par trešās kārtas uzvarētājiem kļuva Gunta Ancāne, Ieva Garjāne, Marika Ru-

dzīte, Pāvels Koņuhovs, Aivars Dzenis un Ilmārs Visockis. Novusā ceturtajā kārtā laurus plūca Ilmārs Visockis, Vladimirs Podrobovs, Bronislavs Vilcāns. Šaha

spēļu otrās kārtas goda pjedestālā ierindojušies Vladimirs Oleksenko, Jānis Rudzāts, Gunārs Mikulis.

G.Kraukle

Tiekas futbola komandu treneri

Balvos tika rīkota Ziemeļaustrumu futbola līgas (Z AFL) komandu treneru un pārstāvju sanāksme, kurā tika apkopoti 2001. gada sezonas turnīru rezultāti un apstiprināts 2002. gada čempionātu kalendāra projekts.

Trenēris V.Točko izteica priekšlikumus saistībā ar spēļu tiesā-

šanas pilnveidošanu un līgas finansu sistēmas attīstību. Futbola kluba «Līvāni» pārstāvis V.Čingulis skāra tiesāšanas problēmas un jautājumu par sacensību dažādību. Ar nākošo gadu ziemas sezonā minifutbola čempionātu ar izbraukumiem rīkos tikai Z AFL komandām. Jau pieteikušās 5 komandas. Ar Latvijas Futbola federācijas piemiņas diplomiem un veltēm tika apbalvotas gan ko-

mandas, gan atsevišķi sportisti, kuri aktīvi darbojušies futbola attīstības jomā. Preiļu komandai tika balva par labāko Z AFL stadionu, bet līvānieši tika sveikti kā gados cienījamākā futbola līgas komanda. Ar LFF balvām un diplomiem tika sumināts I.Babris, V.Martinovs, V.Točko, V.Čingulis.

A.Martusevičs, Z AFL sacensību direktors

INTERESANTI

Ēģiptes vareno mūžs bija īss

Ja jūs domājat, ka senatnē cilvēki bijuši daudz veselīgāki nekā tagad un mazāk slimojuši, tad jūs maldāties.

Senās Ēģiptes iedzīvotāji dzīvoja vismaz divas reizes īsāku mūžu nekā mūsu laikabiedri un mira, jau slimību sagrauzti. To pierāda vācu zinātnieku 25 gadus veiktie pētījumi apbedījumu vietās senās un varenās Ēģiptes galvaspilsētā Tēbu apkaimē.

Mīnhenes profesora Andreasa Nerliha vadītā grupa seno Tēbu nekropolē Augšēģiptē ir pārbaudījusi aptuveni 400 kapenēs apbedīto mumificēto ēģiptiešu augstmaņu ķermeņus. Pirms 3000 gadiem šie cilvēki bija ļoti labi situēti, un, salīdzinot ar daudz sliktākus dzīves apstākļus baudījušo tautu, viņiem vajadzēja būt arī pieejamai nesaldzināmi labākai medicīniskajai aprūpei. Tā, starp citu, senajā Ēģiptē bija visai augstā līmenī, taču profesora Nerliha secinājums ir nepārprotams — vairākums visu apbedīto augstmaņu ir miruši 20-30 gadu vecumā. 40 gadus dzīvojis tikai retais. Tas ir visai pārsteidzoši, ja ņem vērā, ka runa ir par ļoti apgādātās galvaspilsētas iemītniekiem. Pat valsts vadītājiem — faraoniem — nav izdevies pasargāt sevi no smagām slimībām.

Senās Ēģiptes augstdzimušie valsts un reliģiskie funkcionāri pēc nāves ir pateicīgi pētījumu materiāls, jo sausais un karstais klimats radīja lieliskus apstākļus, lai saskaņā ar reliģiskajiem priekšstatiem mumificētie ķermeņi lieliski saglabātos. Ēģiptieši darīja visu, lai viņu ķermeņi pēc nāves tiktu paglabāti no satrudēšanas. Pētot slimības, zinātniekiem īpaši vērtīgi bija atsevišķos traukos saglabātie iekšējie orgāni, kas spēja dot lieliskas liecības par to īpašnieku dzīvi un nāvi.

Pētnieki savā darbā izmantoja īpašu un molekulārās bioloģijas principiem balstītu tehniku, kas seno ēģiptiešu mirstīgajās atliekās ļāva ievērot dažādu slimību vīrusu

atstātās ģenētiskās pēdas.

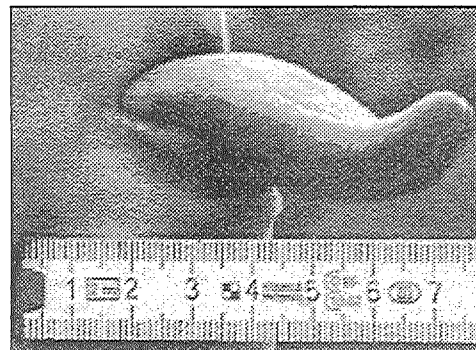
Nāve no infekcijas slimībām Tēbās pirms vairākiem tūkstošiem gadu nebija nekāds retums. Vācu zinātniekiem izdevās atklāt pat senāko tuberkulozes saslimšanas gadījumu. Diemžēl tas viss liecina, ka seno ēģiptiešu dzīves apstākļi bijuši daudz sliktāki nekā domāts līdz šim. Piemēram, agrāk uzskatīja, ka no bilharciodes cietā vienīgi nabadzīgākā iedzīvotāju daļa. Tagad var droši sacīt, ka ar šo tropu slimību, ko izraisa sīki cilvēka asinsvados iekļuvuši parazitiski tārpi, mocījās pat valdnieku ģimenes locekļi. Parazitisko tārpu radītās slimības seno ēģiptiešu vidū principā nebija nekāds retums, to liecināja jau agrākie citu valstu zinātnieku pētījumi. Termiski pietiekami neapstrādātā cūkgaļa ar parazītu «trichinella» izraisīja trihinelozu, bet tārps «echinococcus granulosus» noveda pie plaušu un aknu infekcijām.

Savādas kaulu deformācijas, hroniskā anēmija, defekti asins veidošanās procesā, C un D vitamīnu trūkuma izsauktas slimības — lūk, kaites, kas ne vienu vien faraona ierēdni un pašus faraonus noveda kapā. Klimats dažkārt izsauca arī elpošanas ceļu slimības. Artrīta skartas locītavas un deģeneratīvas deformācijas muguras skriemeļos liecina, ka savas dzīves laikā šo cilvēku gaita un pozas varēja būt visai savādas. Ir pierasts žēloties par biežajiem ļaundabīgajiem audzējiem, kas nomoka mūsdienu civilizāciju, taču senajā Ēģiptes valstī vēzis pavisam noteikti nebija retākā parādība. Īpaši tas sakāms par biežajiem ļaundabīgajiem kaulu audzējiem.

Tāpat senie ēģiptieši nevarēja lepoties ar veselīgu zobiem. Līdz ēģiptiešu agrās nāves brīdim tie jau bija sabojājušies neiedomājamam mērogam. Galvenais šāda bēdīga procesa iemesls bija milti ar smilšu piejaukumu. Gremojot no tiem ceptu maizi, pastiprināti dila zobi un sākās kariess. Kā redzams, gadu tūkstoši aiziet, bet cilvēces veselības problēmas palikušas vecas.

Hamburgas iedzīvotājam — visgarākā mēle

12 gadus vecā Hamburgas iedzīvotāja Annika Irlere iekļuvusi Ginesa rekordu grāmatā kā cilvēks, kam ir pasaulē garākā mēle. Viņa savu mēli var izstiept septiņu centimetru garumā. Jāatzīmē, ka mērījumos tika ņemts vērā nevis viss mēles garums, bet gan tas, cik tālu meitenīte varējusi to izbāzt no mutes. Draudzenes jau sen Anniku vienprātīgi atzinušas par labāko kaitinātāju. Ieraksts ar meitenes rekordu tiks ievietots Ginesa rekord grāmatas nodaļā «Cilvēka ķermeņa». Tur viņa pievienosies «cilvēkam ar visgarākajiem nagiem» (indietis Širid-

hars Šisals — 6,5 metri), «vīram ar vislielāko krūšu apkārtmēru» (amerikānis Roberts Hjūzs — 3,15 metri), «visgarākajam izgrieztajam apendiksam» (indietim Mahendram — 17,5 centimetri) un daudziem līdzīgiem fenomeniem.

Pēc preses materiāliem

Par bīstamām precēm

Patērētāju tiesību aizsardzības centrs Informācijas ātrās apmaiņas sistēmas par bīstamām precēm ietvaros ir saņēmis informāciju no Koordinācijas sekretariāta par to, ka Ungārijas tirgū atklātas šādas preces, kuru lietošana ir bīstama patērētāju drošībai un veselībai:

■ Spraudnis un kontaktligzda ar zemējuma kontaktiem TENPO un BIYKLI TSE, modelis TS-40 TM un TS 40. Ražotājuzņēmums nav zināms, ražotājvalsts Turcija.

■ T-formas sadalītājs ar zemējuma kontaktiem «SENTEZ TURK MALI». Ražotājuzņēmums nav zināms, ražotājvalsts Turcija.

■ Sienā iemontējams elektris-

kais slēdzis «OZGUNSAN», modelis TS-4915. Ražotājuzņēmums nav zināms, ražotājvalsts Turcija.

■ Sienā iemontējams elektriskais slēdzis «ME-DU», modelis TS-4915 TSE. Ražotājuzņēmums nav zināms, ražotājvalsts Turcija.

■ Trīsvietīgs pagarinātājs ar zemējuma kontaktiem «TURK MALI», modelis TS-40. Ražotājuzņēmums nav zināms, ražotājvalsts Turcija.

■ Iegremdējams spirāles formas sildītājs «RJE». Ražotājuzņēmums nav zināms, ražotājvalsts Taivana.

■ Rotālieta — mikstais kubs ar zīmējumiem, modelis 5 997903 300090. Ražotājuzņēmums «Szalay Karoly», ražotāj-

valsts Ungārija.

■ Pistole «KSC», modelis Air sports gun no: 9913. Ražotājuzņēmums nav zināms, ražotājvalsts Ķīna.

■ Mikstā rotālieta — suns «GOLDEN». Ražotājuzņēmums nav zināms, ražotājvalsts Ķīna.

■ Matu griezamais aparāts «ELETRA», modelis art. 2068. Ražotājuzņēmums nav zināms, ražotājvalsts nav zināma.

■ Līmes uzklāšanas pistole, modelis WD-G1, artikuls 24010. Ražotājuzņēmums un ražotājvalsts nav zināmi.

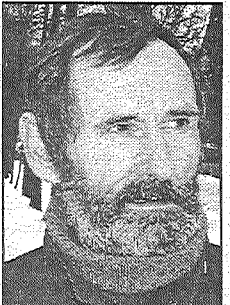
■ Pārnēsājams gaismeklis «LENA», artikuls 3846. Ražotājuzņēmums un ražotājvalsts nav zināmi.

Kādus preses izdevumus plānojat pasūtīt 2002. gadam?

Irēna Putka, pensionāre no Preiļiem:

— Man ir divas avīzes, ko pēdējā laikā vienmēr lasu — «Novadnieks» un «Vietējā». Vienā izlasu visu, kas stāstīts par Preiļu rajonu, otrā — par kaimiņu jaunumiem. Laika pietiek, tāpēc vienmēr sāku no pirmās lappuses, un tā līdz beigām.

Leopolds Bērziņš no Rožkalnu pagasta «Mērnikiem»:

— Es jau esmu avīzes pasūtījis uz nākamā gada pirmo pusgadu. Lasīšu «Praktisko Latvieti», «Novadnieku» un krievu valodā iz-

nākošo «Subbota». Pagaidām tas ir viss, bet pēc jaunā gada varbūt varēs vēl ko klāt pasūtīt. «Novadniekā» vairāk lasu par Līvānu puši, jo agrāk pats tur esmu dzīvojis, mani uztrauc tie šmuguli pa novada domi. Bet pats labākais žurnāls lauku cilvēkiem ir «Praktiskais Latvietis». Agrāk patika «Lauku Avīze», tagad tur tikai viena politika. Bet politika, paši ziniet, visiem apņikusi līdz ausim. Kas avīzē nepatīk, to pa virsu palaižu, bet citādi lasu uzmanīgi.

Vitālijs no Rēzeknes rajona Feimaņu pagasta:

— Pasūtām krievu valodā iznākošo presi. Nākamgad lasīsim «Vesti», «Čas», protams, arī savu rajona avīzi «Rēzeknenskije Vesti». Vienmēr sāku ar pirmajām lappusēm, jo

man patīk politiskie komentāri, īpaši tie, kurus raksta mūsu redaktore Māra Nizinska. Labprāt iepazīstos ar reģionālajiem jaunumiem, teiksim, kas noticis Maltā un citur. Dabiski, ka pēc reģionālās reformas plānojums būs savādāks, tad būs interesanti lasīt arī par citām novada apdzīvotām vietām.

Valdis Baltacis, zemessargs:

— Pirmā lieta — «Lauku Avīze», to lasu vienmēr. Vēl pasūtīju «Labirintu», tas ir krustvārdu miklu krājums. «Dienu» arī pasūtām regulāri, tāpat «Novadnieku», kā

nu bez tā. Dažas avīzes ir man pašam, citas atkal pasūtīju sievastēvam. Tā ir vienkāršāk naudas ziņā. Žurnālistiem ieteiktu rakstīt par visu ko un tikai patiesību. Tomēr kopumā avīzes ir tūri labas, lasāmas.

Ērika Babris no Riebiņiem:

— Šogad mūsu mājās ir pasūtīts «Novadnieks» un «Lauku Avīze». Droši vien tā būs arī nākamgad. Man patīk lasīt no pēdējās lappuses, patīk apskatīt mazulis. Manas jaunākās māsas vairāk lasa «Assaini», bet es pati reizēm kioskā nopērku «Sirupu» un «LABU». Vispār gribētos, ka laikrakstā vairāk parādās cilvēki, vairāk būtu dažādu aptauju.

L.Kirillova
M.Rukosuļeva foto

SLUDINĀJUMI, REKLĀMAS, LĪDZJŪTĪBAS

Valodu, datoru, grāmatvedības kursi latviešu un krievu valodā Preiļos, Rēzeknes ielā 30-16.

Tālr. 9775174.

«Autoskola Līvāni» organizē «B» kategorijas autovadītāju kursu **Preiļos**, Liepu 2 (PU «Siltums» telpās). **Skolēniem, studentiem atlaides!** Pulcēšanās 28. novembrī plkst. 17.30. Tālr. 9511995, 53 21072 (vakaros).

Firma (lic. nr. 4-840)

Liepu ielas garāžā no iedzīvotājiem **iepērk krāsainos metāllūžņus**. Izdevīgas cenas, samaksa tūlītēja. Tālr. 21424 vakaros.

Atgādinājums lasītājiem! «Novadniekā» visa 2001. gada abonentiem bez maksas tiek publicēti divi privātsludinājumi.

RUDENS, ZIEMAS CENAS!

IU «Vilcāns V» Līvānos, Alejas ielā 19 (Ubaglīci pie pilsētas stadiona)

izgatavo melnā granīta pieminekļus, apmales un melnās betona apmales. **Pasūtīt pieminekli no Ls 70 — betona melnā apmale par brīvu!** Tālr. 6469426, 53 41555 pēc 20.

Z/s «Zemniekdēls» iepērk jaunlopus, liellopus, aitas, zirgus un cūkas.

Samaksa tūlītēja.

Tālr. 22380, 9435459.

Z/s «Musino» iepērk jaunlopus, liellopus, zirgus, aitas dzīvsvaivā un cūkgaļu.

Subsidijas. Augstas cenas.

Tālr. 23887, 55639, 9183601, 6461550.

Pastāvīgi pērk cūkgaļu.

Tūlītēja samaksa. Augstas cenas. Mob. tel. 9171235.

Pārdod

Audi 100, 1989. g., 2050 \$; Ford Escort, 1988. g., dizelis, 1450 \$. Tālr. 9482783;

Audi 100, 1988. g., 1800 \$; Volvo 440, 1989. g., 1550 \$. Tālr. 6592786;

klavieres RĪGA. Tālr. 41324 vakaros;

steidzīgi vilnas gobelēna austos aizkarus (5 gab., roku darbs), tumšu sekciju (5 daļas). Tālr. 22148;

labu skirņu ziemas ābolus. Tālr. 5244342, 5244273, 9492690, 9487065;

zirgu (1,8 g.). Tālr. 78273 vakaros.

Pērk

klavieres. Tālr. 24232.

Dažādi

Pazaudēts Mercedes Benz bampera plastmasas uzgalis. Pret atlīdzību zvanīt pa tālr. 50434.

Tautas dziednieks bioenerģētiķis

ZIGFRĪDS LIEDE

dziedinās no fiziskām un garīgām kaitēm. Palīdzēs saglabāt ģimeni, mīlestību, laimi, biznesu, atradinās no alkohola, smēķēšanas, azartspēlēm. Attīrīs no launās acs.

Strādā no attāluma ar foto.

Pieņems 29. novembrī un 6. decembrī no plkst. 9.00 līdz 12.00 Līvānu kultūras namā. Tālr. 6578374, 9656936.

PĒRK kokmateriālus mežā pie ceļa. Mežus, cirsmas. Samaksa tūlītēja. Mob. tel. 9417172.

Pērk cirsmas, mežus īpašumā.

Samaksa tūlītēja.

Tel./fakss 5152311, mob. tel. 6437331.

Iepērkam lopus.

Cena pēc vienošanās.

Samaksa tūlītēja.

Tālr. 53 21973, mob. tel. 9851175.

Iepērkam mājlopus:

bullus (no 0,53 līdz 0,58 Ls/kg),

teles (no 0,50 līdz 0,55 Ls/kg),

govis, aitas, zirgus.

Tālr. 53-24216.

Firma iepērk:

* Lapu koku, jauktu koku sugu cirsmas.

* Lapu koku taras klučus:

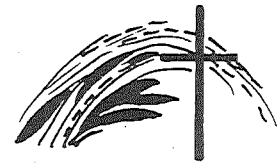
diam. 14-20 cm, cena Ls 7;

diam. 20-80 cm, cena Ls 11;

garums 2,4 m + 10 cm.

Tūlītēja samaksa!

Mob. tel. 9426053.

Mums jāiesien ir zaļā pavedienā Viss mātes nodzīvotais dzīves stāsts — Gan nebeidzamu rūpju pilnās dienas, Gan skopo prieka stundu klusais glāsts.

Skumstam kopā ar Edgaru Soldānu, no MĀMUĻAS uz mūžu atvadoties.

Preiļu elektrisko tīklu rajona kolektīvs

Noriet saule vakarā,

Meža galus zeltīdama.

Nolikst klusi sirmā galva,

Saules ceļu aiziedama.

Izsakām visdziļāko līdzjūtību

Viktorijai Vilcānei, TĒVU

smiltajā izvadot.

Turku pagasta komiteja

Kā putna dziesma izgaist mūžs,

Un cilvēks aiziet un mājās nepārnāk.

Izsakām līdzjūtību Robertam un

Jānim sakarā ar SIEVAS un

SIEVASMĀTES nāvi.

SIA «Upeslīči J» kolektīvs

Kad atnākušo sāpi izraud sveces un ziedos birst atvadu asaras, esam kopā ar Ingu, MĀMIŅU zemes klēpi guldot.

Prieku pasta kolektīvs

Tēti, tēti, mīlo tēti,

Tavas bites raud,

Raudu tavām bitēm līdzī, —

Sāpes jāizraud.

Ainār, esam kopā ar Tevi

šajā sāpju bridī.

9.b klases skolēni un audzinātāja

Patiesība par Čapajeva «ieroču nesēju» Petjku un Aņku

Slavenā anekdošu prototipa — leģendārā komandiera Vasilija Čapajeva «ieroču nesēja» Petjkas istās meitas dzīvo Krievijas Urālu pilsētā Zlatoustā, vēsta laikraksts «Uraļskij kurjer». Vecākajai meitai Ninai jau ir 82 gadi, bet Anastasijai — 81. Viņas dokumentāri apliecinājušas, ka tēvu sauc Pjotrs Semjonovičs Isajevs-Kuzņecovs.

Slavenajā filmā «Čapajevs» Petjka Isajevs iet bojā, glābjot savu komandieri. Tomēr patiesībā, kā raksta laikraksts, viņam pēc smaga ievainojuma nācies ārstēties lauka hospitālī, bet pēc tam — Čelabinskas slimnīcā. Mājās Kundravas ciemā Petjku uzskatījuši par mirušu, tomēr pēc atveseļošanās viņš nosūtījis sievai zīmīti, bet vēlāk vienkārši aizbēdzis no slimnīcas un devies mājup.

Māsas žurnālistiem pastāstīja arī par sava tēva draudzību ar ložmetējnieci Aņku, kuru patiesībā sauca Marija Popova un kura sava mūža pēdējos gadus nodzīvoja Maskavā.

Māsas vairākkārt mēģinājušas kaimiņiem un pat vietējai preseī pastāstīt par savu tēvu, taču viņam neviens neticēja — visi jau sen pieraduši pie neskaitāmajām anekdotēm par Čapajevu, Petjku un Aņku.

ANEKDOTES

Saimnieks māca papagailim runāt:

— Tagad atkārto: «Es māku staigāt.»

Papagailis:

— Es māku staigāt.

Saimnieks:

— Es māku runāt.

Papagailis:

— Es māku runāt.

Saimnieks:

— Es māku lidot.

Papagailis:

— Melo!

— Kāpēc šis deputāts ir tik bagāts?

— Viņam ir savs bizness.

— Kāds?

— Viņš pārdod tos, kas viņu pērk.

Sieva vīram:

— Atkal jau esi piedzēries! Vakar es

biju tik laimīga, kad tu biji skaidrā...

— Bet šodien mana kārtā būt

laimīgam!

Divi vīri iepazīstas lidmašīnā. Viens

saka otram:

— Zini, ceļojumos ar mani vienmēr

notiek kāds nelaimes gadījums.

Pēkšņi stjuarte paziņo:

— Cienījamie pasažieri, mūsu lid-

mašīna krīt, bet neuztraucieties, zem mums ir okeāns. Katram tiks izdalīta glāšanas veste un svilpīte, lai atbaidītu haizivis.

Viss jau pilns ar ūdeni. Neveiksmīnieks saka:

— Es taču teicu, vienmēr kāds nelaimes gadījums, tūlīt redzēsi: vai nu glāšanas veste būs caura, vai haizivs kurla gadīsies.

Slimnieku nesamaņā nogādā slimnīcā. Uz krūtīm viņam piešūta lapiņa, uz kuras rakstīts: «Dakter, man ir epilepsija, nevis apendicīts — to man izgriezta jau trīs reizes.»

Skolotājs žēlojas savam kolēģim: — Nē, vairs nav iespējams dzīvot! Skolotājs baidās no direktora. Direktors no inspektora. Inspektors no ministra. Ministers no bērnu vecākiem. Vecāki baidās no bērniem, bet tikai paši bērni ne no viņa nebaidās...

Mežā notiek vietējas nozīmes olimpiskās spēles. Uz starta linijas sprintam nostājušies vairāki zvēriņi. Vārna komandē startu:

— Uzmani! Gatavību! Mednieks!